Муркаш район хаҫачӗ

Ҫӗнтерӳ ялавӗ

1944 ҫулхи ҫу уйӑхӗн 5-мӗшӗнченпе тухать

58 (8124) № * Шӑмат кун, 2013 ҫулхи ҫурла (август) уйӑхӗн 10-мӗшӗ * Хакӗ ирӗклӗ

Ыран – Строитель кунӗ

ЧӐВАШ ЕН СТРОИТЕЛЬСТВО ОТРАСЛӖН ХИСЕПЛӖ ӖҪЧЕНӖСЕМ ТАТА ВЕТЕРАНӖСЕМ!

Сире професси уявӗпе – Строитель кунӗ ячӗпе чун-чӗререн саламлатӑп!

Чӑваш Ен строителӗсен пултаруллӑ ӗҫне пула пирӗн республика ҫулсерен ҫӗнелсе улшӑнать, капӑрланать, пурӑнмалли ҫӗнӗ микрорайонсем тата урамсем ӳсе-ӳсе ларассӗ, ача сачӗсемпе пӗтӗмӗшле пӗлӳ паракан шкулсем, спорт сооруженийӗсем, сывлӑх сыхлавӗн культура объекчӗсем ҫӗкленессӗ, ҫулсем тӑвасси тата юсасси, картишсене тата вӗсем патне пымалли ҫулсене тирпей-илем кӗртесси йӗркеллӗн пулса пырать.

Республикӑра строительство отраслне аталантарасси ҫине уйрӑмах тимлӗн пӑхассӗ. Ҫурт-йӗр условийӗсене лайӑхлатмашкӑн граждансене пулӑшас енӗпе патшалӑх программисем пурнӑҫланассӗ, экономкласс йышши ҫурт-йӗр лартмалли ҫӗр лаптӑкӗсем йӗркеленессӗ, Патшалӑхӑн пурӑнмалли ҫурт-йӗр фончӗн калӑпӑшӗ пысӑкланать, пурӑнмалли ҫуртсене тӗпрен юсас тата граждансене ишӗлекен ҫуртсенчен куҫарас енӗпе палӑртнӑ тӗллевсем тухӑҫлӑн пурнӑҫланса пырассӗ.

Республика Правительстви йышӑннӑ мерӑсене пула Чӑваш Ен пӗр ҫын пуҫне хута яракан пурӑнмалли ҫурт-йӗр енӗпе федерацин Атӑлҫи округӗнче тата Раҫҫейре малти вырӑнта. Инноваციллӗ тата энерги перекетлекен технологисене ӗҫе кӗртни, строительство продукцийӗн калӑпӑшне тата пахалӑхне ӳстерни строительство комплексӗн вӑй-хӑватне пысӑклатма пулӑшать.

Чӑваш строителӗсен мухтавлӑ йӑли-йӗркине тивӗҫлипе упраса ҫамрӑк ӑрӑва парса хӑварнӑ отрасль ветеранӗсене чунтан тав тӑватӑп. Сире тата сирӗн ҫывӑх ҫынӑрсене ҫирӗп сывлӑх, ырӑ тӗллевӗрсемпе ӗҫӗрсене пурнӑҫлама телей тата ырлӑх сунатӑп.

Чӑваш Ен Пуҫлӑхӗ М. ИГНАТЬЕВ.

Эдуард Воронов Муркашри кирпӗч заводӗнче сакӑр ҫул ӗҫлет. Ӑста платник – тӑрӑшуллисенчен пӗри, ҫамрӑк специалистсемшӗн – пултаруллӑ вӗрентекен, ыттисемшӗн вара – шанчӑклӑ тус-юлташ. Асӑннӑ ӗҫ тапхӑрӗнче вӑл пӗрре кӑна мар ырӑ ята тата тав сӑмахне тивӗҫнӗ.

ХИСЕПЛӖ СТРОИТЕЛЬСЕМ! ҪАК ӖҪӖН ВЕТЕРАНӖСЕМ!

Сире професси уявӗпе – Строитель кунӗ ячӗпе пӗтӗм чун-чӗререн саламлатӑп!

Эсир тӑрӑшнипе пирӗн район кунран-кун илемлӗрех те хӑтлӑрах пулса пырать, ҫынсен пурнӑҫ условийӗсем те лайӑхланса пырассӗ. Эсир ҫӗнӗрен те ҫӗнӗ ҫуртсем ҫӗклетӗр, ҫулсем тӑватӑр, юсатӑр. Сирӗн тӑрӑшулӑхӑра пулах районти пур ялта та ҫут ҫанталӑк газӗ ҫунать. Тавах сире район аталанӑвӗшӗн ырми-канми вӑй хунӑшӑн.

Пурне те ырлӑх-сывлӑх, телей, ӑнӑҫу, килӗшӳпе тату пурнӑҫ сунатӑп. Малашне те ялсен инфраструктурине аталантарассинче ӳсӗм хыҫҫӑн ӳсӗм тумалла пултӑрччӗ сирӗн. Умри тӗллевӗрсем пурнӑҫлансах пычччӑр. Эсир ҫынсене парнелекен савӑнӑҫ хӑвӑр патӑра та ырӑлӑхпа таврӑнтӑр.

Район администрацийӗн пуҫлӑхӗ Р. ТИМОФЕЕВ.

Паян – Физкультурник кунӗ

ХАКЛӐ ЕНТЕШӖМӖРСЕМ!

Сире Физкультурник кунӗ ячӗпе саламлатӑп!

Физкультура сывлӑха ҫирӗплетме, ӑс-хакӑлпа ӳт-пӗве пиҫӗхтерме, ҫын характерӗпе кӑмӑлне йӗркелеме пулӑшни тахҫанах паллӑ.

Чӑваш Республикинче спорта аталантарас, ҫынсене физкультурӑпа туслашма пулӑшас, сывӑ пурнӑҫ йӗркине пропагандӑлас тӗлӗшпе ҫине тӑрса ӗҫлессӗ. Юлашки ҫичӗ ҫулта спортӑн 50 ытла объектне хута янӑ тата юсаса ҫӗнетнӗ. Чӑваш Енри физкультурӑпа тата спортпа туслӑ ҫынсен йышӗ пӗтӗм халӑхӑн 30,5 процентчӗпе танлашнӑ, ҫакӑ Раҫҫейри вӑтам кӑтартуран (20,6 процент) пӗрре ҫурӑ хут пысӑкрах.

Ачасемпе ҫамрӑксен спортне аталантарасси – мӗн пур шайри влаҫ органӗсемшӗн тата общество организацийӗсемшӗн пысӑк пӗлтерӗшлӗ тӗллев. Спорт резервне хатӗрлессипе Чӑваш Республикинче 56 спорт шкулӗ ӗҫлет, вӗсенче 30 пин ытла ҫамрӑк спортсмен хӑйӗн пултарулӑхне туптать. Ачасемпе ҫамрӑксен спорт шкулӗсен пурлӑх никӗсне ҫирӗплетес тӗллевпе республикӑра туса лартнӑ мӗн пур физкультурӑпа спорт комплексне асӑннӑ шкулсен балансӗ ҫине куҫарнӑ. Ҫакӑн пек тӗллев лартнӑ: 2015 ҫулта республикӑри кашни иккӗмӗш ача ачасемпе ҫамрӑксен спорт шкулӗнче спортпа туслашма пултартӑр.

Чӑваш Енре ҫӗр-шывӑмӑр чысне тӗрлӗ ӑмӑртура хӳтӗлеме тивӗҫекен спортсменсен йышӗ ҫулсерен ӳсет. Чӑваш Республикин 147 спортсменне спортӑн тӗрлӗ енӗпе Раҫҫейӑн пӗрлештернӗ командисене кӗртнӗ. Шупашкарта маунтинбайк, биатлон тата ухӑран перес енӗпе регионти центрсем тума палӑртнӑ. Ҫакӑ, паллах, спортӑн асӑннӑ тӗсӗсене аталантарма ҫӗнӗ вӑй-хал кӳрӗ.

Пирӗн республикӑра тӑтӑшах иртекен Пӗтӗм Раҫҫейри тата тӗнчери ӑмӑртусем те массӑллӑ спорта аталантарас ӗҫре пысӑк вырӑн йышӑнассӗ. 2015 ҫулта Шупашкарта ҫӑмӑл атлетика енӗпе иртекен Европӑн командӑсен VI чемпионачӗ (суперлига) – спорт пурнӑҫӗнчи чи паллӑ пулӑм.

Хӑйсен ырӑ тӗслӗхӗпе ҫамрӑксене хавхалантарса пыракан Чӑваш Енри физкультурӑпа спорт юхӑмӗн ветеранӗсене уйрӑммӑн тав тӑватӑп. Мӗн пур спортсмена, физкультурника, сывӑ пурнӑҫ йӗркине кӑмӑллакан кашни ҫынна ырӑ шанӑҫ, лайӑх кӑмӑл-туйӑм тата чунпа хастар пулма сунатӑп!

Чӑваш Ен Пуҫлӑхӗ М. ИГНАТЬЕВ.

ХИСЕПЛӖ ФИЗКУЛЬТУРНИКСЕМ, СПОРТСМЕНСЕМ, СПОРТПА ТУСЛӐ ҪЫНСЕМ ТАТА ФИЗКУЛЬТУРА ЮХӐМӖН ВЕТЕРАНӖСЕМ!

Сире Физкультурник кунӗ ячӗпе ӑшшӑн саламлатӑп!

Физкультурӑпа спорт пире ҫирӗп сывлӑхлӑ пулма, кӑмӑла ҫирӗплетме пулӑшассӗ. Сывлӑхлӑ, ҫирӗп кӑмӑл-туйӑмлӑ, сывӑ пурнӑҫ йӗркипе пурӑнакансем йывӑрлӑхсене ҫӗнтерме пултарассӗ, умри тӗллевсене пурнӑҫлассӗ, районтӗрекӗ пулса тӑрассӗ. Ҫавӑнпа та пирӗн, аслисен, ачасене мӗн пӗчӗкрен спортпа туслӑ пулма вӗрентмелле. Ҫитӗнекен ӑрӑва мӗн пӗчӗкрен физкультурӑпа спорта явӑҫтарассипе ҫине тӑрса ӗҫлемелли ҫинчен Республика Пуҫлӑхӗ М.В. Игнатьев хӑйӗн Патшалӑх Канашне янӑ Ҫырӑвӗнче те палӑртсах каларӗ. Ку енӗпе вара пирӗн хамӑрӑн, аслисен, вӗсемшӗн ырӑ тӗслӗх пулмалла.

Пирӗн ентешсем республика шайӗнче ҫеҫ мар, Раҫҫей, Европа, тӗнче шайӗнчи ӑмӑртусене хутшӑнассӗ, ҫӗнтерӳсем тӑвассӗ. Ҫапла майпа районӑн ятне-сумне ҫӗклессӗ. Ҫакӑ та эсир хӑвӑрӑн тивӗҫӗрӗ чун-чӗре хушнипе пек пурнӑҫланине кӑтартса парать. Тавах сире пархатарлӑ ӗҫӗршӗн. Малашне те физкультурӑпа спорт районта пурӑнакансемшӗн малти вырӑнта тӑтӑр.

Сире малашне татах та пысӑкрах ҫитӗнӳсем тума ҫирӗп сывлӑх, телей, ӑнӑҫупа ӑнтӑлу, хавхалану сунатӑп.

Район администрацийӗн пуҫлӑхӗ Р. ТИМОФЕЕВ.

Районта: ӗнер, паян, ыран

План пурнӑҫланнӑ

«Муркаш районӗ пурӑнмалли ҫурт-йӗр ӗҫе кӗртессипе 7 уйӑх планне 101,4 процент пурнӑҫларӗ», – палӑртнӑ Чӑваш Республикин строительство, архитектура тата пурӑнмалли ҫурт-йӗрпе коммуналлӑ хуҫалӑх министрӗн ҫумӗ Иван Новиков. Ҫак пӗтӗмлетӗве вӑл район администрацийӗн ларусем ирттермелли залӗнче Муркаш, Етӗрне, Элӗк, Шупашкар районӗсенчи ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсемпе ирттернӗ канашлура пӗлтернӗ.

Тӗл пулӑвӑн пӗлтерӗшпе уснӑ май вӑл муниципалитетсенче инвентаризацилесе шута илмен е техника параметрӗсене тивӗҫтермен ҫурт-йӗр пуррине палӑртнӑ. Ҫавӑнпа та учет кӑтартӑвӗсемпе ҫыхӑнса тӑман ҫурт-йӗре тупса палӑртасси – паянхи тӗп ыйтусенчен пӗри.

Министр ҫумӗ ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсем пулӑшнипе пурӑнмалли ҫурт-йӗре ӗҫе кӗртессипе плана муниципалитетсенчи пекех республикӑра та 100 процентчӗпех пурнӑҫлама май пуррине палӑртнӑ.

Канашлу хыҫҫӑн район администрацийӗн пуҫлӑхӗн ҫумӗ – капиталлӑ строительство тата обществӑлла инфраструктурӑна аталантарассин управленийӗн пуҫлӑхӗ В. Никитин хамӑр районти ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсемпе тӗл пулу ирттернӗ. Владимир Германович пирӗн енре ҫичӗ уйӑхра 10500 тӑваткал метр пурӑнмалли ҫурт-йӗр хута янине палӑртнӑ.

Вакансисен ярмӑрккикки

Ӗҫ тупас ӗмӗтпе районти ӗҫпе тивӗҫтерекен центра пыракансем сахал мар. Ӗҫпе тивӗҫтерес ыйтӑва татса парассинче вакансисен ярмӑрккин пӗлтерӗшӗ пысӑк. Практика специализациленӗ вакансисен ярмӑрккине усӑллӑраххине кӑтартса парать.

Районти ӗҫ рынокӗнчи лару-тӑрӑва тишкерсе тата ҫамрӑксене ӗҫпе тивӗҫтерес ыйтӑва татса пама ҫултӑлӑк пуҫланнӑранпа вакансисен 4 мини-ярмӑрккине ирттернӗ. Вӗсен эффективлӑхне асӑннӑ ярмӑрккасене 91 ҫын пыни тата вӗсенчен 89-шне ӗҫпе тивӗҫтерме май килни ҫирӗплетет.

А. БЕЛОВ хатӗрленӗ.

Вырма – 2013

Ҫӗнӗ тырӑ килет

Ҫумӑрсӑр кунсем тӑнипе усӑ курса районти пӗрлешӳллӗ тата хресчен (фермер) хуҫалӑхӗсен пиҫнӗ тырӑ пуссисенче иртен пуҫласа сӗм тӗттӗмчченех «хир карапӗсем» ӗҫлессӗ.

Район администрацийӗн экономикӑпа АПК аталанӑвӗн пайӗнчен пӗлтернӗ оперативлӑ кӑтартусемпе районти ҫӗр ӗҫченӗ августӑн 9-мӗшӗ тӗлне 3965 гектар (27 процент) ҫинче вырма ӗҫсем ирттернӗ. Хӑш-пӗр хуҫалӑхсенче вырма ӗҫсем ӑнӑҫуллӑрах пырассӗ. Асӑннӑ кун тӗлне «Восток», «Оринино» пӗрлешӳллӗ хуҫалӑхсемпе «ВаСем» чикӗллӗ яваплӑхлӑ обществӑра тата А. Пихтеровӑн хресчен (фермер) хуҫалӑхӗнче акнӑ тырӑ-пулӑн 50 процентне ытла вырса кӗртме пултарнӑ. Ҫав вӑхӑтрах «Передовик», Чапаев яч. хис. хуҫалӑхсенче 6 – 7 процент ҫеҫ вырнӑ.

Районӗпе гектар пуҫне тивекен вӑтам тухӑҫ – 20,1 центнер. Е. Андреев яч. хис., Суворов яч. хис. пӗрлешӳллӗ хуҫалӑхсемпе А. Афанасьевӑн хресчен (фермер) хуҫалӑхӗнче – 30 центнера яхӑн.

Ҫӗнтерӳҫӗсем

Ял хуҫалӑх предприятийӗсенчи механизаторсем хушшинче вырма конкурсӗ малалла пырать. Унӑн килӗшӳвӗпе йӗркелӳ комитечӗ районти комбайнерсен ҫурла уйӑхӗн 1 – 7-мӗшӗсенчи ӑмӑртӑвӗн кӑтартӑвӗсене «хир карапӗсен» коэффициенчӗсемпе шутласа ҫакӑн пек пӗтӗмлетнӗ.

Пӗрремӗш вырӑнта – Петр Толикин фермер экипажӗ. Вӗсем «АКРОС-530» комбайнпа эрне хушшинче условлӑ единицӑпа 114,4 тонна тырӑ пухса кӗртнӗ. Вӗсене 1000 тенкӗлӗх преми свидетельстви панӑ.

Иккӗмӗш вырӑнта – А. Пихтеровӑн хресчен (фермер) хуҫалӑхӗнчи Александр Морозов экипажӗ. Вӗсем «Полесье-812» комбайнпа условлӑ единицӑпа шутласан 108,1 тонна тырӑ ҫапса тӗшӗленӗ, 800 тенкӗлӗх преми свидетельствине тивӗҫнӗ.

Виҫҫӗмӗш вырӑнта – «Оринино» хуҫалӑхри Ростислав Ильин экипажӗ («Енисей-1200»). Условлӑ единицӑпа 101,7 тонна тырӑ ҫапса тӗшӗленӗскерсене 500 тенкӗлӗх преми свидетельстви панӑ.

А. БЕЛОВ.

Ҫуралнӑ кунпа

Саламлатпӑр

Юратнӑ хӗрӗме, йӑмӑка – Мулкачкасси ялӗнче пурӑнакан **Татьяна Васильевна ИВАНОВАНА** ҫуралнӑ кунӗ ячӗпе чӗререн саламлатпӑр. Чӑваш сурпанӗ пек вӑрӑм ӗмӗр, ҫӑл куҫ пек тапса тӑракан вӑйхӑват, ҫирӗп сывлӑх тата иксӗлми телей сунатпӑр. Турри сана пулӑшса вӑй-хал парнелетӗр, чир-чӗртен упраса тӑтӑр.

Саламра: ашшӗпе амӑшӗ, аппӑшӗпе йыснӑшӗ тата вӗсен ачисем Антонпа Аня.

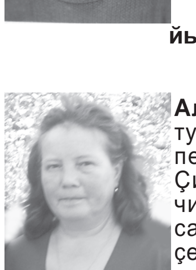

Хорнуй ялӗнче пурӑнакан **Валентина Александровна СОРОКИНӐНА** чӗререн тухакан мӗн пур ӑшӑ та ҫепӗҫ туйӑмсемпе ҫуралнӑ кунӗ ячӗпе саламлатпӑр. Ҫирӗп сывлӑх, вӑрӑм кун-ҫул сунатпӑр, чир-чӗр санран пӑрӑнса ирттӗр. Эпир сана юрататпӑр. Ҫывӑх ҫынсем савӑнӑҫ ҫеҫ кӳччӗр. Ҫӗр ҫинчи мӗн пур ырри сан валли пултӑр.

Саламлаканӗсем: мӑшӑрӗ, ывӑлӗпе хӗрӗ, кӗрӳвӗ, мӑнукӗ, тӑванӗсем.

Андрей Даниленко: «Сĕте ытларах хаклама пуçлăпăр»

Кăçал сĕт хакĕ пысăккине ял çыннисем хăйсемех пĕлеççĕ ĕнтĕ. Ытти çулхи пек анса лармарĕ вăл. «Сĕт хакĕ малалла та тивĕçлĕ шайра пулмалла. Сĕте малалла тата ытларах хаклама пуçлатпăр», – терĕ сĕт тăвакансен «Союзмолоко» Наци пĕрлĕхĕн правленийĕн председателĕ Андрей Даниленко иртнĕ кĕçнерни кун пирĕн районта пулнă май.

Вăл Чăваш Республикин ял хуçалăх министрĕн çумĕпе Николай Якимовпа, район администрацийĕн пуçлăхĕпе Ростислав Тимофеевпа тата унăн пĕрремĕш çумĕпе – экономика, АПК аталанăвĕн тата муниципаллă харпăрлăх управленийĕн ертÿçипе Владислав Ананьевпа «АФ «Путь Ильича» чикĕллĕ яваплăхлă обществăра пулса сĕт-çу фермин ĕçĕ-хĕлĕпе тата унăн малашлăх аталанăвĕпе паллашрĕ. Асăннă предприятин генеральнăй директорĕпе Олег Дельманпа сĕт туса илекенсемпе унран тĕрлĕ продукци хатĕрлекенсене патшалăх пулăшăвне памалли ыйтусене сÿтсе яврĕç.

Чи малтанах Олег Александрович предприяти ĕçĕ-хĕлĕпе тата унăн малашнехи планĕсемпе паллаштарчĕ, ферма тăрăх кăтартса çÿрерĕ. Андрей Львович куллен мĕн чухлĕ сĕт сунипе, унăн пахалăхĕпе кăсăкланчĕ. Вырăнта туса кăларакан продукципе паллашрĕ.

Палăртмалла, кунта куллен кашни ĕнерен 16–17 кг сĕт сăваççĕ. Сĕт-çу заводĕнче туса кăларнă 27 тĕрлĕ продукципе паллашрĕ. Вĕсем пахалăхлă пулнине палăртрĕ. Вĕсем магазинта выртакан тем те пĕр хушса хатĕрленĕ çимĕççенчен темиçе хут лайăххине, сывлăхшăн усăллине палăртрĕ.

Сĕт тăвакансен «Союзмолоко» Наци пĕрлĕхĕн правленийĕн председателĕ сĕт е унран тунă продукци çини сывлăхшăнах усăллă пулни çинчен каларĕ. Мускавра юлашки вăхăтра йĕркелекен «Сĕт сĕтелĕсем» çинче сĕтпе унран тунă çимĕçсем 40 процент хаклăрах пулсан та хула çыннисем вĕсене тÿрех илсе пĕтерни çинчен каларĕ. Çакă çынсем чăн-чăн таса продукци çиесшĕн пулни çинчен калать. «Республика пуçлăхĕпе сĕтпе унран тунă продукцисене пире куллен çиме хистекен видеороликсене халăх умне кăлармa калаçса татăлтăмăр. Хăвăрах курăр, акă халăх сĕте ытларах хаклама пуçлать», – терĕ вăл. Халăха сĕт çиме чĕнсе калакан программăн тĕллевĕ çакăн пек: кашни çыннăн кашни кун кашни апат çинĕ чухне сĕт е унран хатĕрленĕ çимĕçрен хăшне те пулин çимеллех. Çакă сывлăхшăн питĕ усăллă.

Çакна асăнса хăварам. Андрей Даниленко пирĕн республикăна Чăваш Республикинчи ял хуçалăх таварĕсене туса илекенсемпе тата «Сĕте çул парăр» ятпа иртекен авточупава хутшăнакансемпе пĕтĕм тĕнчери тата Раççейри сĕт рынокĕнче лару-тăру мĕнле пулнипе канашлу ирттерме килнĕ. Авточупав августăн 5–8-мĕшĕсенче иртрĕ. Ăна Раççейри выльăх-чĕрлĕх отрасльне тата сĕт индустрине пулăшас тата сĕт пĕлтерĕшне ÿстерес, çынсене сĕте тата унран тунă продукцие ытларах çимелли çинчен ăнлантарас тĕллевпе ирттернĕ.

Пĕтĕмĕшле вара сĕт тăвакансен «Союзмолоко» Наци пĕрлĕхĕн Правленийĕн председателĕ Андрей Даниленко Чăваш Енре, çав шутра Муркаш районĕнче те, сĕт туса илессипе йĕркеллĕ ĕçленине палăртрĕ. Район администрацийĕн пуçлăхне Р. Тимофеева çакăн пек пысăк предприятие ĕçлеме условисем туса панăшăн тав турĕ. Сĕт туса илекенсене патшалăх пулăшăвĕ кирлине палăртрĕ.

Л. ПАВЛОВА.

Ĕçсем пĕр харăс капланаççĕ

Ял хуçалăхĕ

Çĕр ĕçченĕ хăй умне çанталăк кăларса тăратнă йывăрлăхсене çĕнессине, вырмана кÿлĕннипе пĕрлех выльăх апачĕ хатĕрлессине те кун йĕркинчен кăларас çуккине манмасть. Çак ответлă тапхăрта пĕрлешÿллĕ хуçалăхсен кĕр аки вăхăтра тата пахалăхлă ирттерессипирки те шутлама тивет. Обществăлла выльăх-чĕрлĕх фермисене хĕле хатĕрлессипе уйăхлăх пынине те вăхăтра пĕтĕмлетсе тăни çитменлĕхсене палăртма пулăшать. Кам паян правуртарах, унăн хĕл кунĕсем те тутă пулĕç. Шартлама сивĕре те вĕсем продукци илессипе алă усмĕç.

Маларах каланине тĕпе хурса çурла уйăхĕн 8-мĕшĕнче район администрацийĕ пĕрлешÿллĕ хуçалăхсен председателĕсемпе тата хресчен (фемер) хуçалăхĕсен ертÿçисемпе канашлу ирттерчĕ. Ăна район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. Тимофеев уçрĕ тата ертсе пычĕ.

– Йывăрлăхсене пурсăмăр та курса тăратпăр. Вĕсене эпир пĕр тытăмра пулсан çеç çĕнме пулать. Çавăнпа та кĕрхи уй-хир ĕçĕсенче хуçалăх ертÿçисен пĕр-пĕрне пулăшасси пирки манас марччĕ. Тырă-пулă пур çĕрте те пĕр пек пиçсе пымасть. Çавна пула «хир карапĕсене» уйрăм хуçалăхсенче ĕçсĕр лартас марччĕ. Ăна валли ертÿçĕсен пĕр-пĕрин хушшинче тачă çыхăнура пулмалла, – ĕç калăпăшĕ пысăккине палăртса каларĕ Ростислав Николаевич.

Ял хуçалăх производство кооперативĕсенче паян вырма анлă сарăлчĕ пулин те, алăк умĕнче кĕр аки тăни пирки те манмалла мар. Хуçалăхсенчи ĕçсене пĕтĕмĕшле район администрацийĕн пуçлăхĕн пĕрремĕш çумĕ – экономикăпа АПК аталанăвĕн тата муниципаллă харпăрлăх управленийĕн пуçлăхĕ В. Ананьев сăнласа пачĕ.

Район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. Тимофеев сĕт хуçалăхсемшĕн кулленхи укçа-тенкĕ çăл куçĕ пулнине палăртнăран Владислав Кириллович выльăх апачĕ янтăлас ыйту çинче тĕплĕн чарăнса тăчĕ.

Е. Андреев яч. хис. хуçалăхра сĕт ытларах сăвассипе ĕçлеме тăрăшаççĕ, кăтартусене ÿстереççĕ пулсан, «Передовик» хуçалăх пирки критикăлла сăмахсем пулчĕç.

«Россельхозцентр» ФГУ филиалăн районти пайĕн пуçлăхĕ А. Павлов кĕр аки вăхăтра ирттерес ыйтусем çинче чарăнса тăчĕ. Каласа хăвармалла, çурла уйăхĕн 18-мĕшĕнчен тытăнса авăн уйăхĕн 10-мĕшĕччен акса хăварнă кĕртирсен паха вăрлăхĕ – çитес çулхи пысăк тухăç никĕсĕ.

А. ПЕТРОВ.

Юрă

Сана суйларăм чунăмпа

Музыки Виталий Романовăн
Сăвви Игорь Майковăн

Çÿл тÿпе ытамĕнчен хĕвелĕ
Саламларĕ йăл кулса пире.
Чун савни, пулар-и пит телейлĕ
Пĕр-пĕрне савса чун-чĕререн?

Хушса юрламалли:
Пурнăç тăрăх алран ал утма
Эп сана суйларăм чунăмпа.
Телейпеле çывăхрах пулма
Пăшăлтатрĕ пуль шăпа манпа.

Çупăрлать чуна асамлă туйăм,
Илĕртсе çиçет малашлăхпа.
Чун юрлать, илтсем, юратнă çыннăм,
Юнашар пулсассăн санпала.

Куçусем пăхаç епле ачашшăн
Ман çине, туятăп, тем кĕтсе.
Юратсах сана калатăп ăшшăн:
– Пулăпăр телейлĕ, ĕненсем.

Пурнăç аталанăвĕ строительствăпа çыхăннă

Строитель кунĕ умĕн

Ыран строительство сферинче вăй хуракансем хăйсен професси уявне – Строитель кунне паллă тăваççĕ. Çак мирлĕ те питех те кирлĕ професси çыннисен ĕçĕ чăннипех пархатарлă. Районта ку сфера мĕнле аталанса пынă пирки уяв умĕн район хаçачĕн сотрудникне В. ШАПОШНИКОВА панă интервьюра район администрацийĕн пуçлăхĕн çумĕ – капиталлă строительство тата обществăлла инфраструктурăна аталантарассин управленийĕн пуçлăхĕ Владимир НИКИТИН каласа пама кăмăл турĕ.

– Ытти çулсенчи пекех кăçал та районта пурăнмалли çурт-йĕр, социаллă сфера объекчĕсем, çул-йĕр тăвас тата юсас ĕçсем анлă сарăлнă.

Кирек епле строительство ĕçĕ те проектпа смета документацийĕ туса хатĕрленинчен тытăнать. Хальхи вăхăтра пирĕн управлени Муркашри Восточная урамри тасатмалли биологи комплексĕн проектпа смета документацийĕсене хатĕрлет. Кунсăр пуçне Кашмашри Молодежная урамра çĕнĕ шкул çĕклеме палăртнă. Унăн документацине те туса хатĕрлеме тытăннă ĕнтĕ.

Хальхи вăхăтра çынсене çурт-йĕр строительствинче патшалăх пулăшăвĕпе тивĕçтермелли программăсем пĕрре кăна мар. Вĕсем районта ăнăçлă пурнăça кĕрсе пыраççĕ. Акă федерацин «Пурăнмалли çурт-йĕр» тĕллевлĕ программин «Çамрăк çемьесене пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтересси» подпрограммипе килĕшÿллĕн 2013 çулта 25 çамрăк çемье хăйсен пурнăç условийĕсене лайăхлатĕ. Çавна валли пĕтĕмпе 11,6 млн тенкĕне яхăн уйăраççĕ. Вăл шутран 3,6 млн тенкĕне яхăн федераци парать, 6,2 млн ытла тенкĕ республика тата 1,8 млн тенкĕне яхăн район бюджечĕсем уйăраççĕ. Паянхи куна илес пулсан ку çемьесем социаллă тÿлевсем илме документсене хатĕрлеççĕ ĕнтĕ.

Пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма Юнкă ял тăрăхĕнчи нумай ачаллă пĕр çемьене кăçал республика бюджетĕнчен 1,45 млн тенкĕ уйăрса парса пулăшнă.

Аслă Отечественнăй вăрçă участникĕсемпе вăрçăра вилнĕ салтаксен тăлăх арăмĕсен пурăнмалли условийĕсене тĕрĕслесе тăратпăр, тивĕçлисене çурт-йĕрпе тивĕçтерме черете тăрататпăр. 2013 çулта кун пеккисем 16 ветеран хăйсен пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма свидетельствăсене тивĕçрĕ.

Федерацин «Ялсен 2013 çулччenхи социаллă аталанăвĕ» тĕллевлĕ программипе пăхнă ĕçсене пурнăçлама çак вăхăта пур шайри бюджетсенчен пĕтĕмпе 7,3 млн тенкĕпе усă курнă. Вăл шутран ялсенче пурăнакансен çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма – 2 млн ытла тенкĕ, ялти çамрăк çемьесемпе çамрăк специалистсене çурт-йĕрпе тивĕçтерме – 5,7 млн тенкĕне яхăн. Çапла вара кăçал асăннă программăпа ялсенче пурăнакан 4 граждан тата 8 çамрăк специалист хăйсен пурăнмалли условийĕсене лайăхлатрĕ.

Ашшĕ-амăшĕсĕр юлнă 14 – 23 çулсенчи тăлăх ачасен харпăрлăхĕнчи çурт-йĕре юсама 2013 çул валли 258,8 пин тенкĕ уйăрса панă. Ку ĕçсене «Моргаушавтотехсервис» строителĕсем пурнăçлĕç. Çавăн пекех кăçалхи çул валли тăлăх тата ашшĕ-амăшĕсĕр юлнă ачасене пурăнмалли çурт-йĕрпе тивĕçтерме республика бюджетĕнчен 3,4 млн тенкĕне яхăн уйăрнă.

2007 çулта федерацин «Пурăнмалли çурт-йĕрпе коммуналлă хуçалăха реформăлама пулăшмалли фонд çинчен» Саккунне йышăннăччĕ. Унпа килĕшÿллĕн нумай хватерлĕ çуртсенче капиталлă юсав ĕçĕсем туса ирттеретпĕр, çынсене пурăнма юрăхсăр çуртсенчен куçаратпăр. Çав тĕллевпе юсав ĕçĕсем туса ирттерме кăçал 6,3 млн тенкĕ уйăрнă.

Юхăнчăк çуртсенче пурăнакансене йĕркеллĕ çурт-йĕрпе тивĕçтерессипе районта 2012 – 2015 çулсем валли муниципалитетăн тĕллевлĕ программине йышăннăччĕ. Ку программăпа пăхнă ĕçсене пурнăçлама 2013 çул валли пĕтĕмĕшле 19,4 млн тенкĕ уйăрнă. Пĕтĕмпе 20 çемье хăйсен çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатĕ, 683,3 тăваткал метр юхăнчăк çурт-йĕрпе сыв пуллашăпăр.

Пĕтĕмĕшле пĕлÿ парассин системине модернизацилемелли комплекслă ĕçсен программипе килĕшÿллĕн вĕренÿ учрежденийĕсенче капиталлă юсав ĕçĕсем туса ирттереççĕ. Мăн Сĕнтĕрти, Йÿçкассинчи, Нискассинчи вăтам шкулсем валли кăçал çак тĕллевпе пур шайри бюджетсенчен 5 млн тенкĕне яхăн уйăрнă.

Шурча шкулĕнче канализаци системине юсама, электроэнергипе тивĕçтерессине йĕркелеме, шалти туалетсемпе тамбурта капиталлă юсав ĕçĕсем пурнăçлама ял тăрăхĕсенче коплекслă компактлă строительство ĕçĕсем пурнăçламалли пилот проекчĕпе 2,4 млн тенкĕне яхăн уйăрса панă.

Çул-йĕр строительствинче те пысăк ĕçсем пурнăçланаççĕ. Акă федерацин «Раççейри транспорт системине 2010 – 2020 çулсенче аталантарасси» тĕллевлĕ программипе район территорийĕнче М-7 «Волга» автомобиль çулне реконструкцилессипе ĕçсем анлă сарăлнă. Районта республика пĕлтерĕшлĕ çулсене пĕтĕмпе 10,295 км юсама тата тĕпрен юсама пăхнă, çавна валли 81,3 млн тенкĕ уйăраççĕ. Вăл шутра Муркаш – Турай çула тĕпрен юсамалла. Юсав ĕçĕсем валли 40 млн тенкĕ пăхса хунă. «Волга» – Мăн Сĕнтĕр – Шашкар пристанĕ автоçул çинче те юсав ĕçĕсем пурнăçламалла пулать, строительство ĕçĕсен хакĕ – 22,1 млн тенкĕ. Элĕк – Ишек çула юсама 19,2 млн тенкĕ уйăрса панă.

2013 çулта район территорийĕнчи вырăнти пĕлтерĕшлĕ пурте усă куракан автоçулсене тата вĕсем çинчи 200 километр ытла искусствăлла сооруженипе 9 кĕпере тытса тăма 15 млн çурă тенкĕне яхăн уйăраççĕ, вăл шутран 14 млн тенкĕне яхăн республикăран тата 1 млн çурă тенкĕ ытларах вырăнти бюджетран.

2013 çулхи августăн 1-мĕшĕ тĕлне автомобиль çулĕсене тытса тăма 12,9 млн ытла тенкĕпе усă курнă ĕнтĕ. Кунсăр пуçне 376 километра яхăн вырăнти пĕлтерĕшлĕ çулсене пăхса тăма уйăрма палăртнă 4,4 млн тенкĕрен 3 миллион тенкипе усă курнă.

Район территорийĕнчи вырăнти пĕлтерĕшлĕ çулсемпе вĕсем çинчи искусствăлла сооруженисене юсама 5,4 млн тенкĕ уйăрма пăхнă (вăл шутран республикăран 4 млн тенкĕне яхăн).

Электрон формипе уçă аукцион ирттерсе Мăн Сĕнтĕр – Ильинка автоçула юсама подряд организацине палăртрăмăр. Ку вăл – «Стройтранс» ООО. Иртнĕ уйăхра ку организаципе муниципалитет контракчĕ çырнă, строительсем çуран çÿрекенсем валли çулсем хатĕрлеме тытăннă ĕнтĕ.

Халĕ республика бюджетĕнчен 1,7 млн тенкĕне яхăн хушма укçа-тенкĕ уйăрса панă. Çавна май «Атăл – Вăрăмой» автоçула юсассипе поектпа смета документацийĕ хатĕрлес ĕçсем пыраççĕ.

Ялсенчи çулсене 4,79 километр юсама палăртнă. Çавна валли 10 миллион çурă ытларах тенкĕ уйăраççĕ. Кăçалхи августăн 1-мĕшĕ тĕлне ĕçсен 19 ытларах процентне пурнăçланă, 2 млн ытла тенкĕпе усă курнă. Пĕтĕмĕшле илсен çак вăхăта пур ял тăрăхĕсем те аукционсемпе котировкăсем ирттернĕ ĕнтĕ, ĕçсем пуçăннă.

Кăçал нумай хватерлĕ çуртсен 4 картишĕнче юсав ĕçĕсем ирттермелле. Çавна валли 3,8 млн тенкĕне яхăн пăхса хунă. 1млн тенкĕне яхăн усă курнă ĕнтĕ.

Хальхи вăхăтра Çурлатри ялĕнчи Воробьев урамĕнче çул тăвас ĕçсен малтанхи тапхăрĕ пуçланчĕ темелле. Кунта автомобиль çулĕ тума аукцион ирттеретпĕр. Пĕтĕмпе 5,6 млн тенкĕне яхăн ĕç пурнăçламалла, вăл шутран 5,3 млн тенкĕ республика уйăрать.

Çын пÿрт лартать пулсан ял пурăнать теççĕ. Район шайĕпе илсен те ку танлаштару вырăнлă. Районта çак вăхăта строительство ĕçĕсем чарăнса ларман, вĕсем çулран-çул сарăлсах пыраççĕ. Апла пулсан малашлăха çирĕп шачăкпа пăхма пултаратпăр. Çынсен пурнăç условийĕсем те лайăхлансах пырĕç.

Май килнипе усă курса вара районти строительство комплексĕн мĕн пур ĕçченĕсене, отрасль ветеранĕсене ыранхи професси уявĕпе чун-чĕререн саламлатăп, ăнăçу, ырлăх-сывлăх сунатăп.

Айтăр спортпа туслă пулар!

Паян – Физкультурник кунĕ

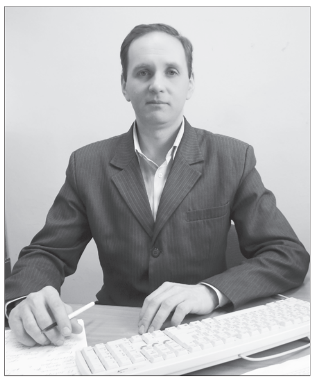

Физкультурăпа, спортпа туслă пулни, сывă пурнăç йĕркине пăхăнни пуриншĕн те пысăк пĕлтерĕшлĕ каламасăрах паллă. Физкультурăпа спорта аталантарас ĕçе район администрацийĕн физкультурăпа спорт тата туризм секторĕ те хăйĕн тÿпине хывать. Ку ĕç-хĕл пирки сектор ертÿçи Владимир ПЕТРОВ каласа парать:

– Паянхи куна çамрăксемпе физкультура енĕпе ĕçлеме районта 62 специалист пур. Вĕсенчен 31-шĕ физкультура учителĕсем, 21-шĕ тренер-преподавательсем, 10-шĕ инструкторсем.

Пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан вĕренÿ учрежденийĕсенче физкультура занятийĕсенче тата класс тулашĕнчи мероприятисенче хальхи технологи мелĕсемпе анлă усă кураççĕ. Вырăнсенче спортпа техника бази япăх мар пулни спортăн чылай енĕпе занятисене çÿллĕ шайра ирттерме, мероприятисене вĕренекенсене нумайрах хутшăнтарма май парать. Çакă район тата республика ăмăртăвĕсене мĕнле хутшăннинче те палăрать.

Çуллен спортăн 8 тĕсĕпе шкул ачисен спартакиадине ирттеретпĕр. Муркаш районĕн пĕрлештернĕ команди Чăваш Ен Пуçлăхĕн кубокне çĕнсе илессишĕн ирттерекен шкул ачисен спартакиадине те активлă хутшăнать. Уйрăмах йĕлтĕрçĕсем хăйсен çитĕнĕвĕсемпе савăнтараççĕ. Волейболистсем пĕр хут кăна мар республика ăмăртăвĕсен призерĕсем, боксерсем республика тата Раççей ăмăртăвĕсен призерĕсемпе çĕнтерÿçисем пулса тăнă.

Муркашра «Сывлăх» физкультурăпа спорт комплексĕ хута кайнă май спорт занятийĕсем ирттерме çĕнĕ майсем уçăлчĕç. Физкультура урокĕ шучĕпе пур шкулсем те вĕренекенсене спорт комплексне тÿлевсĕр илсе çÿреме пултараççĕ. Уйрăмах бассейнра ишме кăмăл тăвакансем сахал мар.

Çитĕнекен ăрăва спортпа туслаштарас енĕпе вĕсен ашшĕ-амăшĕн ку тĕлĕшри позицийĕ те пысăк пĕлтерĕшлĕ. Ачасем чи малтанах аслисенчен тĕслĕх илме тăрăшаççĕ.

Ачасемпе çамрăксен районти спорт шкулĕнче спортăн 8 тĕсне аталантарассипе ĕçлеççĕ. Кунта 960 çамрăк вĕренет тата спортри хăйĕн ăсталăхне туптать. Çак хисепрен 12-шĕ – ăнăçсăр çемьесенчен, çул çитменнисен комиссийĕнче учетра тăракансем. Иртнĕ çул массăллă разряд спортсменĕсене 346, 1-мĕш разряд спортсменĕсене 18, спорт мастерĕн кандидачĕсене 2 хатĕрленĕ.

Ĕç çыннисем хушшинче физкультурăпа спорт ĕçне йĕркелессин структури предприятисемпе организацисенчи, учрежденисенчи тата ял тăрăхĕсенчи физкультура коллективĕсемпе çыхăннă. Вĕсем хушшинче çуллен ĕç çыннисен спартакиадине спортăн 14 тĕсĕпе ирттеретпĕр. Ку ăмăртусене чи активлă хутшăнакансем хушшинче хуçалăхсем хушшинчи «Моргаушская» строительство организацине, «Моргаушская» чăх-чĕп фабрикине, «Оринино», Ильич яч. хис. хуçалăхсене, шалти ĕçсен районти пайне, Муркаш райповне, Муркаш, Çатракасси, Юнкă ял тăрăхĕсене палăртмалла. 2012 çулхи спартакиада итогĕсемпе шалти ĕçсен районти пайĕн, «Юнга» тата «Оринино» хуçалăхри физкультура коллективĕсем çĕнтерÿçĕсем пулса тăчĕç.

Вырăнсенче физкультура юхăмне аталантарассишĕн ял тăрăхĕсен администрацийĕсем ответлă пулса тăраççĕ. Физкультурăпа спорт занятийĕсем ирттерме общественник-инструкторсене явăçтарни ырă тĕслĕх пулса тăрать. Ял тăрăхĕсенче ирттерекен спорт мероприятийĕсене çынсем ялан активлă хутшăнаççĕ. Ярапайкасси, Çатракасси, Чуманкасси, Мăн Сĕнтĕр, Муркаш ял тăрăхĕсем ку енĕпе уйрăмах пуçаруллă. Вĕсем юлашки вăхăтра вырăнта кăна мар, район тата республика шайĕнчи мероприятисем те ирттереççĕ. Çав вăхăтрах Катькас, Йÿçкасси ял тăрăхĕсенче ку ĕç тивĕçлĕ шайра мар-ха.

Вырăнсенче спортпа патриотика клубĕсене йĕркеленине ырă енчен палăртмалла. Районта çак вăхăта спортпа патриотика клубĕсем 5. Вĕсем çамрăксем хушшинче физкультурăпа спорта аталантарассипе пысăк тĕкĕ пулса тăраççĕ.

Уйрăм спорт тĕсĕсем енĕпе федерацисем аталанса пыни те пĕлтерĕшлĕ. Район администрацийĕ вĕсемпе тачă çыхăну тытма тăрăшать. Çакă физкультура юхăмне пысăкрах шая çĕклеме май парать.

Çулленех районта спортăн 16 тĕсĕпе район тата вырăнти шайри ăмăртусене 50 ытла йĕркелетпĕр. Вĕсене 8 пин ытла çын хутшăнать. Вĕсенчен 15-шĕ республика ăмăртăвĕсем шутне кĕнĕ. Çăмăл атлетсен Олимп чемпионки Валентина Егорова ячĕпе ирттерекен кросĕ, Чечен вăрçин паттăрĕсене Николай Дмитриева тата Леонид Семенова асăнса хăвăрт утассипе, Раççей Геройĕн Евгений Борисовăн парнисене çĕнсе илессишĕн ирттерекен мини-футбол, Социализмла Ĕç Геройĕн Евтихий Андреевăн парнисене çĕнсе илессишĕн ирттерекен йĕлтĕрçĕсен, ОМОН салтакĕн Григорий Кудьковăн парнисене çĕнсе илессишĕн волейболистсен, «Хыпар» хаçат парнисене çĕнсе илессишĕн çăмăл атлетикăпа, Юрий Федотова асăнса йĕлтĕрпе ăмăртса чупассипе, Сергей Павлова асăнса мини-футбол енĕпе, волейболла выляссипе «Росгосстрахăн» куçса çÿрекен кубокне çĕнсе илессишĕн тата ытти ăмăртусем çÿллĕ шайра иртеççĕ, çуллен нумай-нумай спортсмена пухаççĕ. Çавăн пекех çăмăл атлетикăпа Муркаш райповĕн парнисене, «Çĕнтерÿ ялавĕ» хаçатăн куçса çÿрекен кубокĕсене çĕнсе илессишĕн иртекен ăмăртусене палăртмалла. Районта виççĕмĕш çул ĕнтĕ районти тĕп больницăн тĕп врачĕн В. Даниловăн парнисене çĕнсе илессишĕн волейболла выляссипе 50 çултан аслăрах арçынсен командисем хушшинче ăмăрту иртет.

Физкультурăпа тата спортпа туслисем валли районта 26 спорт залĕ пур, 2008 çулта Муркашра «Сывлăх» физкультурăпа спорт комплексĕ хута кайрĕ. Кунсăр пуçне вырăнсенче спорт сооруженийĕсене площадкăсем 97 йĕркеленĕ, Муркаш шкулĕнче пăшалтан пемелли тир, Муркашра йĕлтĕр бази, Юнкăпа Мăн Сĕнтĕр, Сыпай шкулĕсенче тата Муркашпа Калмăккассинче хоккей площадкисем пур.

Юлашкинчен вара спортпа, физкультурăпа туслă мĕн пур çынна – спортсменсене, физкультурниксене, преподавательсемпе тренерсене, çак ĕç ветеранĕсене, сывă пурнăç йĕркине кăмăллакансене пурне те Физкультурник кунĕ ячĕпе саламлатăп, пурсăра та çирĕп сывлăх, ăнăçу сунатăп.

Спорт

Чăваш Ен – Раççейре 2-мĕш

2012 çул итогĕсемпе Чăваш Ен физкультурăпа спорт ĕçне йĕркелессипе Раççей регионĕсем хушшинче ирттернĕ рейтингра иккĕмĕш вырăна тивĕçнĕ. Пĕтĕм Раççейри смотр-конкурс итогĕсене пĕтĕмлетнĕ май кун пирки федерацин Спорт министерстви пĕлтернĕ.

Пĕрремĕш вырăнта Пушкăрт Республики, виççĕмĕшĕнче – Тюмень облаçĕ. Конкурс ирттернĕ май ĕç-хĕле 6 кăтарту енĕпе хак панă: физкультурăпа спорт, ачасемпе çамрăксен спорчĕ тата спорт резервĕ хатĕрлесси, чи пысăк çитĕнÿсен спорчĕ, вырăнти условисене шута илсе йĕркеленĕ физкультурăпа спорт, физкультурăпа спортăн пурлăхпа техника никĕсĕ, физкультурăпа спорта финансласси.

90 çул – сумлă вăхăт

2013 çулта спорт отраслĕ Раççей Федерацийĕнче физкультурăпа спорт сферинче федераци (патшалăх) тата территори ĕç тăвакан влаç органĕсене йĕркеленĕренпе 90 çул çитнине паллă тăвать. Физкультурăн чи аслă канашне СССР-та 1923 çулхи июнĕн 27-мĕшĕнче çирĕплетнĕ. Тĕлĕнмелле пулин те, çав кунах Чăваш облаç ĕçтăвкомĕн президиумĕ Физкультурăн облаçри канашне туса хурасси пирки йышăну кăларнă. Унăн председателĕ пулма облаçри çар комиссарне И.Е. Ефимова çирĕплетнĕ.

Юбилей кунне тата Физкультурниксен кунне халалласа августăн 8-мĕшĕнче республика тĕп хулинче К.В. Иванов ячĕллĕ Чăваш академи драма театрĕнче уяв мероприятийĕ иртнĕ. Унта Чăваш Ен Пуçлăхĕ Михаил Игнатьев та хутшăннă.

Уявăн савăнăçлă пайне Чăваш Ен спорт министрĕ Сергей Мельников уçнă. Хăйĕн сăмахĕнче вăл республикăра спорт лайăх аталаннине палăртнă. «Енчен те малтанхи çулсенче спорт кружокĕсем çеç ĕçленĕ пулсан, паян анлă аталаннă спорт отраслĕ пирки калама пулать», – тенĕ министр. Юлашки çулсенче ку енĕпе уйрăмах тухăçлă ĕçленĕ. Спорт сооруженийĕсен анлă сетьне туса хунă. Çакă вăл – федераци министерствипе аллăн тытăнса ĕçлесе пынин кăтартăвĕ. Çак вăхăтра спорт секцийĕсемпе клубĕсем тата шкулĕсем витĕр миллионшар çын тухнă.

Çулсеренех пирĕн спортсменсем тĕрлĕ шайри пысăк ăмăртусене хутшăнса çĕнĕрен çĕнĕ çитĕнÿсем тăваççĕ. Юлашки çулсенче Чăваш Ен Спорт министерстви çĕр-шыври регионсенчи авторитетлă спорт ведомствисенчен пĕри пулса тăнă. Физкультурăпа спорт ĕçне йĕркелессипе Раççейре ирттернĕ конкурсра 2012 çул итогĕсемпе Чăваш Ен ытти регионсем хушшинче 2-мĕш вырăн йышăнма пултарни те çавнах çирĕплетет.

Михаил Игнатьев пухăннисене физкультурăпа спорт тытăмне йĕркелесе янăранпа 90 çул çитнине палăртса пухăннă мĕн пур спорт ĕçченне уяв ячĕпе саламланă. Республика Пуçлăхĕ муниципалитет йĕркелĕвĕсен ертÿçисене спорта аталантарас, çынсене физкультурăпа туслашма пулăшас, сывă пурнăç йĕркине пропагандăлас тĕлĕшпе çине тăрса ĕçленĕшĕн тав сăмахĕ каланă.

Физкультурăпа спорт тытăмĕнче ĕçлесе чапа тухнă уйрăм ветерансемпе спорт ĕçченĕсене республика Пуçлăхĕ уяв мероприятийĕнче патшалăх наградисене парса чыс тунă. Вăл шутра Чăваш Республикин ачасен хушма вĕренĕвĕн «Ачасемпе çамрăксен Олимп чемпионки В. Егорова ячĕллĕ Муркашри спорт шкулĕ» вĕренÿ бюджет учрежденийĕн директорĕ Александр Сидюшкин Тав çырăвне тивĕçнĕ.

Мероприяти уяв концерчĕпе вĕçленнĕ.

Вăл ачаран физкультурник

Тĕрленчĕк

Иртнĕ кун хăвăрт утакансен республикăри ăмăртăвĕнчен ÿсĕмпе тавраннă çамрăка Вячеслав Федорович каç пулттипе уй урлă киле ямарĕ, хăйĕн патне хваттере кĕртрĕ. Мăшăрĕ Нина Евстафьевна хатĕрленĕ апатпа сăйланнă хыççăн йывăр ăмăртура çĕнтерÿ тума пултарнă арçын ача канлĕ ыйха путрĕ. «7-мĕш класа çеç каять-ха вăл. Ÿсĕм чиккисем малта», – терĕ тренер канлĕ ыйхăри ача çине амăш куçĕпе пăхакан мăшăрне ырă каç сунса.

Сахал пулнă-и-ха кун пеккисем 63-мĕш çулпа пыракан тренерăн пурнăçĕнче? Пайтах. Анчах ăмăртуран каярах юлса тавранакан ачасене хăйĕн килĕнче йышăнма унăн çемйинче вашаватлăх яланах çитнĕ. «Тавах мăшăрăма кил ăшшине упранишĕн, манăн воспитанниксемпе тараватлă пулнишĕн», – шухăшларĕ спорт тусĕ çывăрмалли пÿлĕмелле иртнĕ май. Çак самантра унăн куçĕ умĕнче спорта халалланă çулсем иртрĕç, хăй хатĕрленĕ паллă спортсменсен сăнĕсем тухрĕç...

Хăвăрт иртет вăхăт. Тăван çĕр-шывăн Аслă вăрçи хыççăнхи çулсенче çуралнă арçын ача çулсем иртнĕçемĕн хăйĕн пурнăçне тĕппипех спорта халалларĕ. «Урăхла пулма та пултарайман, – шухăшларĕ ветеран. – Çурхи курăк çинче ăмăртмалла лапталла вылянттăмăр. Кунта вара хăвăрт чупаймасан, мечĕкпе инçерех тата тĕл переймесен ял ачисем умĕнче намăс. Çамрăклах атте-аннепе юнашар тăрса çурлапа тырă вырма, çавапа улăх-çаран ути çулма, выльăх-чĕрлĕх кĕтсе çÿреме алăра вăйĕ сахал мар кирлĕ. Ăна эпир мĕн пĕчĕкрен кулленхи ĕçре туптанă. Профессиллĕ спорт пирки шухăш пулман ун чухне, анчах кулленхи ĕç хăйне евĕр тренировкăччĕ».

1951 çулхи çу уйăхĕн 5-мĕшĕнче çуралнă Слава Муркашри Киселевсен çемйинче 7-мĕш ача пулнă. Çавăнта та пĕчĕкрененх пиччĕшĕсемпе аппăшĕн тĕслĕхне алла илме пуçланă вăл. Ĕçе юратни, физкультурăпа спорта çывăх тăни аслă пиччĕшне Геннадие çар офицерĕсен йышне тăратнă, тепĕр пиччĕшне Михаила Чăваш Республикин шалти ĕçсен министрĕ таран ÿссе çитме пулăшнă.

Слава та аслисенчен юлман. Ĕçрен пушаннă вăхăтсенче вăл ача чухнех хăйсен урамĕнчи тантăшĕсене пуçтарса ăмăртусем йĕркелетчĕ. Мала тухакансене хавхалантарма хăех значоксем хатĕрлетчĕ. Вăхăт иртнĕçемĕн çак тăрăшулăх унăн пурнăç çулне уçса пычĕ. Муркашри вăтам шкулта вĕреннĕ чух çамрăка кунта физкультура вĕрентнĕ В. Константинов спортпа туслаштарас ĕçе пысăк тÿпе хывре. Çак никĕс ăна 1971 – 1973 çулсенче Совет çарĕнче службăра тăнă вăхăтра пысăк тĕкĕ пулчĕ, спорт çулĕ çинех кĕртсе ячĕ.

Çартан тавраннă каччă Муркашри «Сельхозтехника» предприятине ĕçе вырнаçсан та обществăлла пуçарулăх çинче спортпа ĕçлеме пăрахмарĕ. Çамрăкăн тăрăшулăхне асăрхаса предприяти директорĕ А. Кушков В. Киселева Альметьевскри физкультура техникумне вĕренме янинчен пуçланать Вячеслав Федоровичăн физкультурăпа спортри професси çул-йĕрĕ.

Техникум хыççăн района таврăнсан пултаруллă çамрăка «Урожай» ирĕклĕ спорт обществин районти канашĕн ертÿçи пулма суйлаççĕ. Куçăмсăр майпа Чăваш педагогика институтĕнче вĕреннине пăхмасăр явапăха туйса ĕçлесе спорт мероприятийĕсен пултаруллă йĕркелÿçи Муркаш енри спорт аталанăвĕн никĕсне хывать. А. Сидюшкинпа паллашса ăна районти ДЮСШăн Муркаш шкулĕнчи уйрăмне ĕçлеме чĕннине Вячеслав Федорович районти спорт аталанăвĕшĕн пысăк утăм пулчĕ тесе шутлать. Пултарулăхне кура ăна кĕçех ДЮСШ директорне уйăрса лартни тата спорт тусĕсене унпа килĕшÿллĕ ĕçлесе пыни иртнĕ çулсенче Муркаш ятне спортра тĕнче шайне кăларма пултарчĕ.

Хăй вĕрентсе хатĕрленĕ малтанхи паллă спортсменсем çулсем иртсен те асран тухмаççĕ. Вĕсем: И. Костин, И. Смирнов, В. Кудряшов, О. Никитина (Макарова), А. Орлов тата вĕсенчен самай кĕçĕнреххине пăхмасăрах биатлонпа тĕнче класлă спорт мастерĕн нормативне тултарнă, Раççей пĕрлештернĕ командин членĕ Т. Моисеева.

Чăваш Республикин тава тивĕçлĕ тренерĕ малтанхи çулсенче йĕлтĕр спорчĕпе кăсăкланнă пулсан, юлашки вăхăтра Вячеслав Федоровича çамрăксене хăвăрт утассипе тата çăмăл атлетикăпа аталантарнине курма пулать. Вăл вĕрентнĕ 3 ача (Муркаш шкулĕнчи Р. Куликовпа А. Милютина тата Чуманкасси шкулĕнчи Р. Юсупов) кăçал Шупашкарти Олимп резервĕсен училищине кĕме хатĕрленни – тăрăшуллă ĕçченĕн черетлĕ ÿсĕмĕ.

Шухăш ÿсĕм çине çитсен ĕçри тăрăшулăхшăн хăй сахал мар Хисеп грамотисене тивĕçнине тишкерсе çакăнта пĕрле ĕçленĕ тата паян та юнашар вăй хуракансене вăл ятран аса илсе кайрĕ: М. Романов, А. Васильев, В. Скворцов, Н. Кондратьев, И. Воробьев, И. Смирнов, Р. Григорьев, Н. Скворцов, А. Савельев, С. Васильев, С. Паладьев, З. Углева, Р. Потапов, С. Яников, С. Алексеев т. ыт. те.

– Спорт – çĕр-шыв тĕреклĕхĕ, сывă пурнăç никĕсĕ. Çак çул çинче эпĕ пĕччен пулманнишĕн тата пирĕн вырăна çамрăксем активлă тăнишĕн чун савăнать, – терĕ спорт тусĕ.

А. БЕЛОВ.

В. Тукмаков: «Тĕрлĕ региона пахалăхлă продукци ăсанать»

Ыран – Строитель кунĕ

САЛАМЛАТПĂР, ТАВ ТĂВАТПĂР!

Строительство отраслĕн хисеплĕ ветеранĕсем тата паянхи ĕçченĕсем, сире пурсăра та профессии уявĕ ячĕпе саламлатăп.

Ĕнерхи специалистсен пултарулăхĕ, паянхи ĕçченсен тăрăшулăхĕ – хальхи завод сăн-сăпачĕ. Сирĕн тивлетĕрпе – Муркаш предприятийĕ республика тулашĕнче те ăнăçлисен шутĕнче. Пирĕн продукци ял-хула инфраструктурине йĕркелеме пулăшать.

Коллектив ÿсĕм çулĕпе пусăм хыççăн пусăм çÿлеллех хăпарать. Апла пулсан кашниех тав сăмахне кăна тивĕç. Малашне татах та тухăçлăрах тăрăшма çирĕп сывлăх, вăй-хăват тата ăнăçу пултăр, уяв уяв пек килтĕр.

Завод администрацийĕ.

ĔÇ ВЫРĂНĔСЕМ ПУР

Муркашри кирпĕч завочĕ ĕç вырăнĕсем пуррине пĕлтерет. Ĕç укçине вăхăтра тÿлет.

Коллективлă килĕшÿпе пăхнă çăмăллăхсем пур. Тĕплĕнрех ыйтса пĕлме 62-3-47 телефонпа шăнкăравлăр.

Вячеслав Баранов, Владимир Абрамов (маçтăр, заводра 15 çул вăй хурать), Ольга Федорова, Любовь Волкова рабочисем халăха пахалăхлă продукципе тивĕçтерес тесе ырми-канми тăрăшаççĕ.

Кăçалхи çичĕ уйăхра районти промышленноç предприятийĕсем 972 миллион тенкĕлĕх продукци кăларнă, çак пĕтĕмĕшле калăпăшра Муркашри кирпĕч завочĕн тÿпи 6,3 процент чухлĕ. Юлашки çулсенче вăл ăнăçлă аталанакан предприятисенчен пĕри шутланать. Çакă, паллах, ертÿçĕрен нумай килет, çавăн пекех кунти ĕçченсен тăрăшулăхĕнчен те. Акă çичĕ çул ĕнтĕ Владимир Тукмаков директор предприятие тухăçлă ертсе пырать. Заводри пĕтĕмĕшле ĕç-хĕле вара унăн çумĕ Юрий Петров ăнăçлă йĕркелет.

Уяв умĕнхи калаçура Владимир Петрович завод пурнăçĕпе паллаштарма кăмăл турĕ:

– Пирĕн пĕрлехи тĕллев – предприятие тухăçлă ĕçлеттересси, малашне те тухăçлă та ăнăçлă аталантарасси. Çакна вара туллин вăя кĕртме пирĕн майсем çителĕклĕ.

Пурлăхпа техника базине тăтăшах çĕнетсе пыратпăр. Кунта ĕçлекенсене турттармалли ятарлă автотранспорт пур. Нумаях пулмасть татах çĕнĕ автомашина туянтăмăр. Малашне те ку енĕпе тĕллевлĕ ĕçлеме палăртатпăр. Çĕнĕ техника-оборудованин вăй-хăвачĕ пысăк, тăкакĕ пĕчĕк. Пуçламăш çулсенче заводра йăлтах алă вăйĕпе тăрăшнă пулсан, паян автоматизаци мелĕ тĕпре тăрать.

Экономика тĕлĕшĕнчен ăнăçлă аталаннине кура кăçал эпир республика кунĕ шайĕнчи «Регионсем – килĕштерсе ĕçлессин чикки çук» курава хутшăнма йыхрав илтĕмĕр, хамăр ĕç-хĕлпе паллаштарма тата килĕшÿсем тума пултартăмăр. Çавна май Чăваш Республикин Экономика аталанăвĕн, промышленноç тата суту-илÿ министерствин Дипломне тивĕçрĕмĕр.

Паянхи кун тĕлне заводра 152 çын вăй хурать, унччен маларах 120-е яхăн пулнă. Çуллахи вăхăтра çурт-йĕр çĕклес ĕç ытларах пулнине шута илсе шкул ачисене те явăçтаратпăр. Саккунпа килĕшÿллĕн вĕсем кĕскетнĕ ĕç кунĕпе тимлеççĕ, кирпĕч сортлаççĕ. Кунта тимлекенсен вăтам ÿсĕмĕ хĕрĕх çула яхăн. Апла пулсан пысăк тухăçпа тăрăшмалли йыш теме пулать. Иртнĕ çулсенчи йывăр тапхăр коллектива пысăк парăм умне тăратрĕ пулсан халĕ вара завод ку енĕпе йĕркеллĕ ĕçлесе пырать.

Икĕ кăмака талăкĕпех тулли хăватпа ĕçлет, пирĕн продукцие туянакан яланхи клиентсем йышлă. Хатĕр кирпĕч картишĕнче сутăнмасăр пачах та купаланса выртмасть, мĕн хатĕрлени йăлтах вырнаçать. Çакă ытларах та ытларах продукци туса кăларма хавхалантарать. Кунсерен заводран пин-пин штук кирпĕч ăсанать. Пĕр талăкра халĕ икĕ кăмакаран 46 – 48 пин штук кирпĕч тухать, иртнĕ çулта ку кăтарту 42 пин штукпа танлашнă, туянас текенсене хатĕр продукципе туллин тивĕçтерме тăрăшатпăр. Енчен те продукцие картишĕнче кăна упрассишĕн хатĕрленĕ пулсан тупăш илесси те пĕчĕк пулнă пулĕччĕ.

Елена Тихомирова, Светлана Семенова, Виталий Ефимов, Альбина Кирпичникова (ĕç стажĕ 25 çул), Татьяна Козлова, Галина Ипатьева завод ăстисем чĕрĕ кирпĕче вĕри кăмакана ăсатма хатĕрлеççĕ, вĕсен ĕçĕ пысăк ответлă пулнине аван туяççĕ.

Продукци пысăк пахалăхлă, çавна май çурт-йĕр çĕклессинче шанчăклă пулнине кура республикăра çеç мар, унăн тулашĕнче те аван туянаççĕ. Пысăк парти турттаракансемпе маларахах килĕшÿсем туса хунă ĕнтĕ. Ытти чухнехи пекех продукци ытларах Хусана (хатĕр продукцин 70 проценчĕ) ăсанать. Эпир пысăк регионсене тивĕçтерме пултарни пире, паллах, хăпартлантарать. Çавăн пекех Муркаш кирпĕчне туянма Мари Эл Республикинчен (20 процент) килеççĕ, ытти пайĕ вара хамăр республика çыннисем валли.

– Апла пулсан эсир ку тĕлĕшри рынокра ура çинче çирĕп тăратăр, сирĕн ят-сумăр та çÿлте?

– Рынокри ăнăçлăха пысăк пахалăхпа ăнлантармалла. Эпир технологие çирĕп пăхăнса ĕçлетпĕр. Кирпĕч тунă çĕрте усă куракан тăма кашни кун пахалăх тĕлĕшпе лабораторире тĕрĕслетпĕр. Кирпĕч хатĕрлемелли тĕп материал – тăм – çилпе хĕвел, юр, çумăр пулăшнипе пĕр çуллалăк пиçсе, пулса выртать. Кайран тин производствăна каять. Унччен вара маларах хатĕрленипе усă куратпăр. Пирĕн патран 100, 125, 150 маркăллă стандартлă кирпĕч тухать.

– Çулсеренех ÿсекен тупăш татах та ытларах тимлеме хавхалантарни куç умĕнче.

– Çапла, ĕç ăнăçсан татах та ытларах тăрăшас кăмăл пысăкланать. Иртнĕ çул пирĕн коллектив 11 миллион та 534 пин штук кирпĕч хатĕрлесе кăларнă, кăçалхи çичĕ уйăхра вара – 8 миллион та 602 пин штук. Предприяти продукцирен иртнĕ çул 78 миллион та 481 пин тенкĕ тупăш илнĕ, кăçалхи çичĕ уйăхра – 62 миллион та 678 пин тенкĕ.

– Кунта ĕçлекенсем те шалу укçи калăпăшĕпе кăмăллă пулĕ?

– Иртнĕ çул пĕр уйăхри вăтам ĕç укçи калăпăшĕ 13 634 тенкĕ пулнă, кăçалхи çичĕ уйăхра – 19 пин те 607 тенкĕ. Рабочисем уйăхсерен икĕ хутчен шалу илеççĕ. Унсăр пуçне коллективлă килĕшÿпе хăш-пĕр çăмăллăхсем палăртса хунă. Çапла вара пирĕн ĕçченсен тупăш хăватпа вăй хума чăрмав çук тесе шутлатăп.

Кадрсен ыйтăвне ăнăçлă татса пама тăрăшатпăр. Чылай çул ĕçлекен специалистсем – çамрăксен вĕрентÿçисем. Вĕсем яланах ыра канаш-сĕнÿ пама хатĕр.

Р. ИЛЛАРИОНОВА хатĕрленĕ.

Автор сăн ÿкерчĕкĕсем.

Хисеп грамотипе наградăланă

Район администрацийĕн 2013 çулхи августăн 8-мĕшĕнчи йышăнăвĕпе строительство сферинче чылай çул хушши тÿрĕ кăмăлпа вăй хунăшăн çаксене район администрацийĕн Хисеп грамотипе наградăланă:

– **Эдуард Владимирович ВОРОНОВА**, «Муркашри кирпĕч завочĕ» акционерлă хупă обществăн платникне;

– **Светлана Валентиновна ИВАНОВĂНА**, «Муркашри кирпĕч завочĕ» акционерлă хупă обществăн техник лаборантне;

– **Галина Пименовна ИПАТЬЕВĂНА**, «Муркашри кирпĕч завочĕ» акционерлă хупă обществăн садчикне;

– **Радислав Аркадьевич ТИХОНОВА**, «Муркашри кирпĕч завочĕ» акционерлă хупă обществăн электрогазосварщикне.

Анатолий Павлов – çамрăк специалист. Шанса панă ĕçе яланах тÿрĕ кăмăлпа пурнăçлать, тăрăшуллă водительте пысăк малашлăх пурри курăнать. Çавна май ăна завод администрацийĕ çĕнĕ автомашинăпа ĕçлеме шанчĕ.

ЗАВОД СĔНЕТ

Халăха сутмалли сортлă 100 маркăллă 1 пин штук кирпĕч – 9027 тенкĕ, 125 маркăлли – 9495 тенкĕ, 150 маркăлли – 10207 тенкĕ.

Кондицие ларман 1 пин штук кирпĕч – 4484 тенкĕ, 1 кубла метр вак кирпĕч – 1652 тенкĕ.

Транспорт услуги 1 километршăн – 70,80 (пĕр енне) тенкĕ.

Кирпĕч айне хумалли поддон (пĕрин çине 250 штук кирпĕч вырнаçать) 118 тенкĕ тăрать.

В. Семенов: «Тăван районăмăр хăтлăхĕшĕн, çынсен кăмăлне тивĕçтерессишĕн»

Аталану çулĕпе

Муркаш салин вунă-вун пилĕк çул каяллахи сăн-сăпатне аса илер-ха. Самай урăхла ӳкерчĕкчĕ вĕт. Халĕ вара нумай хваттерлĕ çуртсем умлă-хыçлă çĕкленнипе район центрĕ пĕр-пĕр поселок-хула евĕр курăнма пуçларĕ, уйрăмах кирпĕч заводĕ енчен килекен çул тăрăх Муркашалла кĕнĕ çĕрте. Çакă – пурнăç ырă еннелле улшăнать тенин пĕр утăмĕ. Çапла вара нумай хваттерлĕ çуртсем çĕкленни хальхи Муркашăн уйрăмли пайĕ пулса тăчĕ. Ахальтен мар ĕнтĕ кăçал республикăри райцентрсенчи ял тăрăхĕсен пуçлăхĕсен канашлăвĕ те Муркашра иртрĕ. Строительство ĕçĕ малашне те çак шайрах аталанса пырасса шанас килет. Унччен кунта икĕ хутлă çуртсем пулнă пулсан халĕ ытларах 3 – 4 хутлисем вăя кĕреççĕ, вĕсем йăлтах паянхи пурнăç ыйтăвне тивĕçтерекеннисем – çĕнĕ йышши технологие пурнăçланисем. Çак аталанура МСО "Моргаушская" акционерсен хупă обществи тĕп вырăн йышăнать, çапла вара районăн экономикăпа социаллă аталанăвĕнче унăн тӳпи пысăк.

Професси уявĕ умĕн асăннă организацин генеральнăй директорĕ, депутатсен районти Пухăвĕн депутачĕ, район администрацийĕн пуçлăхĕ çумĕнчи обществăлла канаш членĕ, предпринимательсен канашĕн ертӳçи Владислав Семенов каласа пама кăмăл турĕ:

– Çуртсене эпир халĕ йăлтах çĕнĕ технологипе усă курса тăватпăр, çак ĕçре газосиликат блоксем, кантăк пакетсем питĕ меллĕ тата пахалăхлă. Çынсен ыйтăвĕсене шута илсе хваттерсене кашнине уйрăммăн хутса ăшăтассине пăхса хăварнă. Çакă 30 – 40 процент чухлĕ ăшă перекетлеме май парать.

«МСО» СĔНЕТ:
МСО "Моргаушская" акционерсен хупă обществи районти хуçалăхсен, организацисен, уйрăм çынсен çурт-йĕрне тĕпрен çĕклеме, юсама, реконструкци тума пулăшать. Унсăр пуçне хăватлă, ятарлă техникăпа – кранпа, экскаваторпа тата ыттипе тивĕçтерет.

Строительсен ушкăнĕн тĕп тĕллевĕ – район ăнăçлăхĕшĕн ĕçлесси, çынсене пысăк пахалăхлă çурт-йĕрпе тивĕçтересси, çакăнпа çыхăннă ытти ыйтăва çăмăллатма пулăшасси.

Граждансене хăтлă çурт-йĕрпе тивĕçтерес тĕлĕшпе Раççей Президенчĕн тата Чăваш Республикин Пуçлăхĕн программисем районта туллин вăя кĕреççĕ. Çавна май районти çамрăк çемьесем, ветерансем, ял хуçалăхĕнче ĕçлекенсем тата ытти категори граждансем тĕрлĕ çăмăллăхпа, субсидипе усă курса çурт-йĕрлĕ пулаççĕ. Çакăнта район администрацийĕн пуçлăхне Ростислав Тимофеева ырăпа асăнса хăварас килет. Вăл çурт-йĕр çĕклес тĕлĕшпе патшалăх шайĕнчен уйăракан пулăшăва район аталанăвне ытларах явăçтарассишĕн тăрăшать. Çавăн пекех капиталлă строительство тата обществăлла инфраструктурăна аталантарассин управленийĕ те пирĕн хăш-пĕр ыйтăва татса пама пулăшать. Нумай хваттерлĕ çуртсем çĕклессинче "Россельхозбанкăн" районти хушма офисĕпе тачă çыхăнса ĕçлетпĕр.

Йывăр вăхăтра та çурт-йĕр çĕклессине чакармарăмăр. Çакă эпир тупăш тăвассишĕн кăна мар, район аталанăвĕшĕн, сăн-сăпачĕшĕн, çынсен ыйтăвне туллин тивĕçтерессишĕн туллин хăватпа тăрăшнине тепĕр хут çирĕплетет. Чи пĕлтерĕшли вара – çурт-йĕрлĕ пулас текен çын çĕнĕ хваттерте хăйне ăшă те меллĕ туйтăр.

Коллектив 49 çынран тăрать. Тĕрлĕ специалистлă йыш пĕр объект вĕçне тухиччен теприне пуçлать, эпир ĕççĕр лармастпăр. Сивĕсем пуçланиччен никĕс хăпартса хăваратпăр, çынсене хĕлле те ĕçпе тивĕçтеретпĕр, çурт çĕклессинче хваттер туянас текенсен укçи-тенкине те явăçтаратпăр. Ĕçленĕшĕн вăхăтра тӳлетпĕр. Унсăр пуçне социаллă тӳлевсем вăйра тăраççĕ.

Парковая урамра çурт-йĕр çĕклес ĕç тулли хăватпа пырать. Унсăр пуçне картишсене хăтлăх кĕртетпĕр, ача-пăча выляммалли тӳремсем те тăватпăр. Хальхи вăхăта тивĕçтерекен çуртсем тул енчен пăхма кăна мар, шалтан та питĕ хăтлă тата ăшă, шывпа тăваттăмĕш хутрисем те пĕр йывăрлăхсăрах усă курма пултараççĕ. Хваттерти пĕр тăваткал метр хакĕ 28 пин тенкĕ тăрать. Хальхи вăхăтра пирĕн ĕçченсем Москакассинче икçĕр çын вырнаçмалăх объект çĕклессипе тимлеççĕ. Кунта йăлтах çĕнĕ технологипе усă кураççĕ.

Пирĕн коллектив ĕçре кăна мар, спортра та питĕ пултаруллă, ăмăртусем ирттересси самай малтан пуçланнă. Кунти организацие маларах ертсе пынă, Хура тăпраллă мар зонăри агропромстройăн тава тивĕçлĕ строителĕ Николай Гусак ячĕллĕ парнене çĕнсе илессишĕн волейбол турнирне çулсеренех ирттеретпĕр.

Бокспа хоккей енĕпе ăмăртусене хутшăнакансене пулăшасси те йăлана кĕнĕ. Организацин спорт залĕнче бокс секцийĕ ĕçлет. Ăна СССР спорт мастерĕ С. Черкашин тренер ирттерет. Кунта вырăнта ĕçлекенсем кăна мар, çывăх шкулсенчи, ялсенчи çамрăксем те çӳреççĕ.

ПИРĔН ИСТОРИ

МСО коллективĕ 1959 çултанпа ĕçлет. Унтанпа вăхăчĕ самай иртрĕ. Чи малтан вара паянхи организаци "Колхозсем хушшинчи строительство материалĕсен завочĕ" ятпа ĕçлеме пуçланă. В. Семенов коллектива улттăмĕш çул ертсе пырать. Çапах та Муркашри МСО ăнăçлă ĕçленĕ тапхăр Николай Александрович Гусак ертсе пынă çулсене (1976 – 1999) тивет. Çак тапхăрта асăннă организацин пĕтĕмĕшле бази çĕкленнĕ. Çавăн пекех администраци, амбулатори çурчĕсем, ача-пăча сачĕсем, спорт залĕсем, силос траншейисем, общежитисем çĕкленĕ – çаксем йăлтах эпир паян усă куракан объектсем.

Николай Александровичпа пĕр вăхăтра тимленĕ, хисепе тивĕçлĕ ĕçченсем: Е.М. Андреева, Г.Е. Яндимиркина, Л.И. Яндимирова, М.И. Хошкин.

ХИСЕПЛĔ СТРОИТЕЛЬСЕМ, ÇАК ĔÇĔН СУМЛĂ ВЕТЕРАНĔСЕМ!

Эпĕ сире пурне те професси уявĕпе – Строитель кунĕ ячĕпе – чунтан саламлатăп!

Каламасăрах паллă, çак ĕç чăннипех те йывăр та кăткăс тата сумлă, сирĕн професси уйрăмах Муркаш районĕшĕн пысăк пĕлтерĕшлĕ. Çакăнти çурт-йĕр, ытти объектсем йăлтах строительсен аллипе çĕкленнĕ. Апла пулсан хăтлăх сирĕн профессипе тачă çыхăннă.

Манăн чи малтан çурт-йĕр çĕклес ĕçпе тачă çыхăннă хисеплĕ ветерансене тав тăвас килет. Эсир пуçарнă тата пире вĕрентнĕ ĕç яланах пысăк пĕлтерĕшлĕ пулĕ. Çавăн пекех район инфраструктурине аталантарасси те пĕрлехи тĕллевех юлĕ. Пирĕн, паян тăрăшакан специалистсен, сирĕнтен вĕренмелли чылай. Эпир сире тĕслĕхе илетпĕр.

Хисеплĕ строительсем, пурне те çирĕп сывлăх, иксĕлми телей сунатăп.

В. СЕМЕНОВ,
хуçалăхсем хушшинчи «Моргаушская» строительство организацийĕн ертӳçи.

Тăрăшуллă та пултаруллă йыш шутĕнче Галина Сюльдеркина, Геннадий Петров (бригадир), Алевтина Белобородова, Василий Иванов, Людмила Хошкина ĕçченсем.

Çурт-йĕр çĕклес ĕç тулли хăватпа пырать, пĕрне вĕçленĕ май тепĕрне хăпартма та хатĕр.

Александр Федоров тĕп инженерпа Алексей Игнатьев маçтăрăн çурт-йĕр проекчĕ пирки калаçмалли сахал мар.

ХИСЕП ГРАМОТИПЕ НАГРАДĂЛАНĂ

Район администрацийĕн 2013 çулхи августăн 8-мĕшĕнчи йышăнăвĕпе строительство сферинче чылай çул хушши тӳрĕ кăмăлпа вăй хунăшăн çаксене район администрацийĕн Хисеп грамотипе наградăланă:

– Надежда Геннадьевна АНТОНОВĂНА, МСО "Моргаушская" акционерсен хупă обществин штукатур-малярне;

– Меркурий Иванович ГАВРИЛОВА, МСО "Моргаушская" акционерсен хупă обществин 3-мĕш класлă водительне.

Строитель ĕçĕнче чылай çул тимлекенсем:

Г.Е. Петров – 1974 çултанпа
Л.Е. Хошкина – 1976 çултанпа
В.Б. Суворова – 1977 çултанпа
Т.А. Тимофеева – 1977 çултанпа
П.А. Аргандеев – 1978 çултанпа
В.А. Золототрубова – 1980 çултанпа
В.В. Сюльдеркин – 1980 çултанпа
Г.М. Пшанов – 1984 çултанпа
А.В. Суворов – 1984 çултанпа
А.В. Игнатьев – 1987 çултанпа
Р.М. Романова – 1990 çултанпа

Кăларăма
Р. ИЛЛАРИОНОВА
хатĕрленĕ.

Спорт

Интернетпа усă курма пултарĕç

Парашют спорчĕ енĕпе тĕнче кубокне çĕнсе илессишĕн тата Европа чемпионачĕн ăмăртăвĕсем Шупашкарта иртесси пирки пĕлетпĕр. Чăваш Ен Информаци политикпе массăллă коммуникацисен министерствинчен пĕлтернĕ тăрăх ăмăрту участникĕсемпе хăнасем ăмăртусем пынă вăхăтра Интернет сечĕпе талăкĕпех усă курма пултарĕç. Унпа ăмăртусен телекоммуникаци партнерĕ «Ростелеком» компани тивĕçтерĕ.

Çыхăнăва тивĕçтерессипе ĕçсем пыраççĕ ĕнтĕ. Шупашкарти А.В. Ляпидевский ячĕллĕ аэроклуб патне çити (ăмăртусем кунта иртĕç) волоконпа оптика кабельне хурса тухнă. Интернет каналĕн хăвăртлăх майĕ 1 Гбит/с танлашать. Апла пулсан спорт журналисчĕсене ĕçлеме лайăх майсем пулĕç, вĕсем спорт площадкисенченех тӳрремĕн трансляцисем irттерме пултарĕç. Çавăн пекех Интернета мобильнăй устройствăсенчен Wi-Fi мелĕпе тухмалли вырăнсем те пулĕç.

Аса илтеретпĕр, Чăваш Ен кăçал парашют спорчĕ енĕпе Пĕтĕм тĕнчери ăмăртăва хутшăнакансене пуçласа йышăнать. Ăмăртусем августăн 22 – 27-мĕшĕсенче иртеççĕ. Тĕнче шайĕнчи ăмăртусене 20 çĕр-шывран 200-е яхăн спортсмен хутшăнать. Китайпа Раççейăн пĕрлештернĕ командисем чи йышлисем – 20 тата 17 спортсмен.

Аукцион

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Администрация Моргаушского района Чувашской Республики (далее – организатор аукциона) приглашает принять участие в аукционе (далее – аукцион), открытом по составу участников и по форме подачи предложений о цене, на право заключения договора купли-продажи муниципального имущества, расположенного на территории Моргаушского района Чувашской Республики.

Основание: постановление администрации Моргаушского района Чувашской Республики № 824 от 05.08.2013 года «Об условиях приватизации муниципального имущества Моргаушского района».

Почтовый адрес, номер контактного телефона, адрес официального сайта организатора аукциона и комиссии по проведению конкурсов или аукционов: 429530, с. Моргауши, ул. Мира, 6 телефон/факс (83541) 62-2-66, 62-5-99, e-mail: http://gov.cap.ru/main/asp?govid=71.

Контактные лица: Захаров И.Н., начальник отдела имущественных и земельных отношений, тел.: 62-2-66

Характеристика объектов аренды:

Лот №1: Здание, находящееся по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, ул. Горького, д. 22, Литер: А, а1; общая площадь помещения – 273,3 кв.м.; 1985 года постройки, инвентарный номер БТИ-4086 с земельным участком, кадастровый номер земельного участка 21:17:060405:58, местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большесундырское сельское поселение, с. Большой Сундырь, ул. Горького, д. 22, разрешенное использование: для содержания зданий и сооружений, общей площадью 1640 кв.м. Ограничения (обременения) земельного участка не имеются.

Начальная цена – 1242192 (один миллион двести сорок две тысячи сто девяносто два) рубля без НДС.

Сумма задатка – 10% от начальной цены (124219 руб. 20 коп.).

Шаг аукциона – 5% от начальной цены (62109 руб. 60 коп.).

Информация о проведении аукциона:

Перечень документов, представляемых заявителем для участия в аукционе:

1. Заявка на участие в аукционе (в установленной форме) в 2-х экземплярах, с указанием реквизитов счета для возврата задатка. Заявки на участие в аукционе принимаются в кабинете № 312 по рабочим дням по адресу организатора аукциона со дня опубликования данного извещения.

2. Платежный документ (и его копия), подтверждающий внесение заявителем задатка. Задаток перечисляется на реквизиты: получатель платежа – финансовый отдел администрации Моргаушского района, ИНН 2112001366 КПП 211201001, лицевой счет 05123ЧМ0012 в финансовом отделе администрации Моргаушского района, р/счет: 40302810175025013018 в Чувашском отделении №8613 ОАО «Сбербанк России», кор/счет 30101810300000000609, БИК 049706609. В платежном поручении необходимо указать назначение платежа: задаток на участие в аукционе по продаже объекта муниципального имущества 12.09.2013, номер лота.

Задаток возвращается всем претендентам аукциона, в соответствии с условиями договора о задатке, кроме победителя, в течение 3-х банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

3. Выписка из Единого государственного реестра юридических лиц – для юридических лиц, выписка из Единого государственного реестра индивидуальных предпринимателей – для индивидуальных предпринимателей, копии документов, удостоверяющих личность – для физических лиц.

Заявителем предоставляется опись документов в 2-х экземплярах, один из которых с указанием даты и времени (часы, минуты) приема заявки, удостоверенные подписью уполномоченного лица организатора аукциона, возвращается заявителю.

Срок приема и окончания приема заявок на участие в аукционе – с 10 августа 2013 года по 10 сентября 2013 года.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона не позднее чем за три дня до даты окончания срока подачи заявок на участие в аукционе.

С документацией об аукционе, в том числе с проектом договора купли-продажи муниципального имущества можно ознакомиться по адресу: Чувашская Республика, с. Моргауши, ул. Мира, дом 6, каб. №312.

Дата, время и порядок осмотра муниципального имущества: по предварительной записи в отделе имущественных и земельных отношений администрации Моргаушского района после публикации данного извещения.

Требования к участникам аукциона:

В аукционе на право заключения договора купли-продажи муниципального имущества может принять участие любое юридическое лицо независимо от организационно-правовой формы, формы собственности, места нахождения и места происхождения капитала или любое физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, претендующее на заключение договора, соответствующие требованиям, предусмотренным документацией об аукционе, и подавшее заявку в установленные сроки на участие в аукционе.

Рассмотрение заявок на участие в аукционе на предмет соответствия требованиям, установленным документацией об аукционе, и определение участников аукциона состоится на заседании комиссии – 11 сентября 2013 года в 15.00 часов по адресу: Чувашская Республика, с. Моргауши, ул. Мира, дом 6, малый зал заседаний, 3 этаж.

Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену приобретения в собственность муниципального имущества. По итогам аукциона оформляется протокол, который является основанием для заключения договора купли-продажи муниципального имущества. Договор купли-продажи муниципального имущества по результатам аукциона заключается между продавцом и победителем аукциона (покупателем) не ранее 10 рабочих дней и не позднее 15 рабочих дней со дня подведения итогов аукциона.

Время проведения открытого аукциона 12 сентября 2013 года (по московскому времени): Лот №1 – 10.00.

Качакасен тыткăнĕнче-и эпир е?..

Кирек епле выльăх тытаканăн та таврара пурăнакансен интересĕсене шута хумаллах тесе шутлатпăр. Сăн ӳкерчĕклĕ черетлĕ çыру та çавнах çирĕплетет.

...Кăçал Муркаш салинче пурăнакансем те, райцентр хăнисем те, кунта килен-каянсем те вырăнти «чăнкă подразделени» ĕçĕ-хĕлĕпе çителĕклех паллашрĕç пулĕ тесе шутлатăп. Çав «подразделени» йышĕ юмахри евĕр кунпа мар, сехетпе хушăнса пырать. Унта-кунта хăвăрт çитсе хăйсен ĕçне «яваплăха туйсах» пурнăçлаççĕ вĕсем. Мухтамалла кăна!

Çакскерсем «аслисен» сăмахĕнчен пĕр шит те иртмеççĕ: мĕн хушнă, ăçта каймалла (ан тив, тепĕр çĕрелле пĕчĕк ушкăнпа кăна каймалла пулсан та) – пĕр шиксĕр çула тухаççĕ: каяççĕ, çитеççĕ, ума лартнă тĕллеве пурнăçлаççĕ. Çав «подразделенин» çаврăнăçуллă ĕçченĕсен сассисем те питĕ уçă, хăлхисем те çивĕч. Вĕсене пĕр çĕре хĕстерсе тыткăна илеймĕн – туххăмрах куç умĕнчен çухалаççĕ. Аяккарах пăрăнсан сан çине нимĕн пулман пек пăхса тăраççĕ. Ну «маттурсем те»!

Пирĕн «геройсене» ял тăрăхĕн администрацийĕ те явап тыттарма хăрать. Ара тем курса тăрăн! Тĕттĕм кĕтесре çавăрса илĕç те тӳпкелеме тытăнĕç. Кайса вырт вара больницăна аяк пĕрчи шутлама. Лешсем вара ир пуçласа сĕм тĕттĕмччененех урамра ыр кураççĕ.

Вĕсен «аслийĕ» вара питĕ пысăк тĕллевлĕ тет. Çитес çул района пĕтĕмпех хăйсен аллине çавăрса илес тĕллевлĕ-мĕн. Пурнăçлĕç те – йышĕ çитет. Кăçал вара тĕп репетици туса пăхрĕç пулмалла: Муркаш ял тăрăхĕн администрацийĕн умĕнче, «Сывлăх» ФСК çумĕнче çак «маттурсем» çине-çинех «канашлусем» ирттернине курма май килчĕ. Унтах

Вулакан калаçăва чĕнет

выртса канма та именмерĕç вĕсем. Вĕсене никам та чăрмантарма хăяймарĕ. Аслă çуртсенче ĕçлекенсем чӳречерен пăхса илнипех çырлахрĕç. Çав «подразделени» ĕçченĕсен пултарулăхĕ пирки инкек тӳсекенсем куççуль витĕр калани те курăмсăр юлчĕ. Лешсемшĕн вара карта урлă каçса ют пахчана кĕресси, купăста пуçĕсене шутласа куçран çухатасси нимĕн те мар. Çуркунне Муркаш сали илемлĕрех пултăр тесе лартнă чечексене, обществăлла вырăнти йывăç-курăка пĕр шелсĕр тĕшĕрчĕç вĕт вĕсем çу каçа!

ГИБДД ĕçченĕсене те пулăшу параççĕ çак «маттурсем». Муркашран Уйкас Янасал еннелле выртакан автоçул çинче хайхискерсем хăйсен «тĕрĕслев постне» уçрĕç. Автоçулпа иртекен трактор-машинăсене туххăмрах чарса «тĕрĕслеççĕ» вĕсем. Лешсен чарăнмах тивет. Мĕншĕн тесен водитель пĕччен, кусем – йышлă.

МЧС ĕçченĕсенчен те вăр-вар «подразделенире» службăра тăракансем тĕлĕшпе ятарлă саккун пурши? Çак ыйту çине хаçат урлă кам хурав парĕ-ши? Тен кунта та качакасем хуçа?

Çынсем ыйтнипе И. МАЙКОВ.
В. ФЕДОТОВ
сăн ӳкерчĕкĕ.

Акци

Ырă вулав уйăхлăхĕ

Чăваш кĕнеке издательстви август уйăхне ырă вулав уйăхлăхĕ тесе палăртать тата ыр кăмăллăхăн «Кĕнеке парнелетĕн? Тĕнче парнелетĕн!» акцине хутшăнма йыхравлать.

Çамрăк вулавçăсем валли Чăваш кĕнеке издательстви илемлĕ те тулли содержаниллĕ кĕнекесем çуллен вуншар тĕрлине пичетлесе кăларать. Вăтам тата аслă ӳсĕмри шкул ачисем валли кĕнекесем «Шкул библиотеки» серире нумай пичетленсе тухаççĕ. Апла пулин те пур кĕнеке хăйĕн вулавçи патне çитеймест. Республикăри шкул тата тĕслĕх библиотекăсенче чăвашла пичетленĕ кĕнекесем уйрăмах çителĕксĕр.

Кама тăван чĕлхе аталанăвĕн, ачасен хальхи вулавĕн проблемисем интереслентереççĕ, вĕсене пурне те акцие хутшăнма чĕнсе калатпăр. Çавна валли сирĕн Чăваш кĕнеке издательстви пичетлесе кăларнă кĕнекесене туянмалла та Пĕлӳ кунĕ çитсе килнĕ май шкул тата тĕслĕх библиотекăсене, ача çурчĕсемпе интернатсене, нумай ачаллă çемьесене парнелемелле.

Акцие хутшăнасси пирки тулли информацие www.chuvbook.ru сайтра вырнаçтарнă. Çыхăнмалли телефон: (8352) 28-85-51.

Ял кунĕнче савăнчĕç

Ял тăрăхĕсенче

Çыннăн ĕçлеме кăна мар, савăнма тата канма та пĕлмелле тени тĕрĕсех. Çавна май Хорнуй ял тăрăхĕнчи Хорнуй ялĕнче Илем кунĕнче ял уявне ирттерес терĕç. Унччен вара халăх пухăнмалли урама илемлетсе хăт кĕртме самай тăрăшрĕç. Акă Леонид Гордеев Шупашкарта пурăнать, апла пулин те ял пурнăçĕпе интересленет. Вăл пулăшнипе ачасем кашни кил тĕлне тĕслĕ шарсем çакса тухрĕç.

Кĕсми урамĕсем çуран килес темен уява – мотоблокпа. Анчах унăн пĕр пайĕ те курăнмасть, пĕтĕмпех пахча çимĕçпе, йывăçран ăсталанă тĕрлĕ хатĕрсемпе илемлетсе тухнă. Ку урамри С. Колесников, А. Цыганов, Л. Николаева, З. Купцова хастар пулни курăнчĕ. Вĕсем «Чи ĕçчен урам» ята тивĕçрĕç.

Тепĕр енчен туя каймалли шăнкăравсен илемлĕ сассипе янăраса тĕлĕнтермĕш урапа килни курăнса кайрĕ. Çĕньялсен илемлетнĕ тракторлашине курсан юмах тĕнчи аса килсе каять.

П. Синичкин мăшăрĕпе тата кӳршисемпе илемлетнĕ уяв сĕтелĕ пурне те килĕшрĕ те, тĕлĕнтерчĕ те.

Тĕп урамран уява виçĕ ăру çынни алран-алла тытăнса юрласа, çăкăртăварпа, сăра витрипе, çĕнĕ çĕр улмипе, кукăль-пӳремечпе килсе çитрĕ. «Чи туслă урам» ята тивĕçлĕ пулчĕç вĕсем.

Уява уçнă май Федор атте пурне те Илем кунĕпе, ял уявĕпе саламларĕ. «Росгосстрах» компанийĕнче ĕçлекенсем те уява килсе çитрĕç, уявпа саламларĕç, хитре юрăсем парнелерĕç. Ветерансен районти канашĕн ертӳçи А. Скворцов Хорнуйсене саламланă май юрă хыççăн юрă шăрантарчĕ.

Ял тăрăхĕн пуçлăхĕ М. Колесникова ял çыннисене уявпа саламларĕ, 50 çул ытла килĕштерсе пурăнакан мăшăрсене ятран асăнса чысларĕ, ялти чи ватă çынна З. Атласкина тата чи кĕçĕн ачана А. Хмелева парнесем пачĕ.

Çамрăксем «Хорнуй пики – 2013» конкурса чăтăмсăррăн кĕтрĕç. В. Кожевникова, Л. Гаракоева, А. Николаева тĕрлĕ конкурссене хутшăнса вăй виçрĕç.

Гордеевсен çемйи пĕçернĕ шӳрпене, Скворцовсем хатĕрленĕ шашлыка пурте кăмăл турĕç. Уява хатĕрленсе ирттерессипе вара А.П. Ванюшкина, Р. Смирновăна, М. Колесниковăна, А. Сидюшкина, Ю. Николаева, А.Н. Ванюшкина, Р. Антоновăна, А. Скворцова, С. Колесникова, З. Купцовăна ырăпа палăртмалла. Э. Кузьмина вара уявра никама та кичем ан пултăр тесе тăрăшрĕ, лайăх ертсе пычĕ, хăйĕн юррисемпе те тыткăнларĕ.

«Çакăн пек уяв хыççăн ĕçлес те, пурăнас та килет», – терĕ уяв вĕçленнĕ хыççăн ялти сумлă кинемей З. Ошманова.

Г. АТЛАСКИНА,
Хорнуйĕнчи ял библиотекин библиотекарĕ.

Сăн ӳкерчĕкре: уявра пурне те хаваслă пулчĕ.

Телепрограмма

с 12 по 18 августа 2013 года

ПОНЕДЕЛЬНИК, 12.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.20 «Время обедать!»
13.00 «Доброго здоровьица!» 12+
13.45 «Истина где-то рядом» 16+
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить» 12+
15.15 Т/с «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР» 16+
16.10 «Последний герой» 16+
18.20 Т/с «ТРОЕ В КОМИ» 16+
18.50 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
23.30 «Городские пижоны» «Следствие по телу» 16+
0.20 Х/ф «СНОВА ТЫ» 12+
2.20, 3.05 Х/ф «БРУБЕЙКЕР» 12+

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50, 14.50, 4.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ»
16.00, 17.30 Т/с «ВСЕГДА ГОВОРИ «ВСЕГДА»-3» 12+
18.30 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «СКЛИФОСОВСКИЙ» 12+
23.50 «Болезни века. Кто кого?» 12+
1.05 Вести +
1.30 Т/ф «ПРОФЕССИЯ - СЛЕДОВАТЕЛЬ»
2.55 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-17» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия
На канале «Россия 2»
6.30-7.00 Вести-Спорт-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
21.25 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.35 «Лучший город Земли» 12+
2.35 Дикий мир 0+
3.10 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.00 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

ВТОРНИК, 13.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.20 «Время обедать!»
13.00 «Доброго здоровьица!» 12+
13.45 «Истина где-то рядом» 16+
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить» 12+
15.15 Т/с «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР» 16+
16.10 «Последний герой» 16+
18.20 Т/с «ТРОЕ В КОМИ» 16+
18.50 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
23.30 «Городские пижоны» «Следствие по телу» 16+
0.20 Х/ф «ВУЛКАН» 16+
2.20, 3.05 Х/ф «АНГЕЛ СМЕРТИ» 18+
3.50 Т/с «ЭЛЕМЕНТАРНО» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50, 14.50, 4.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ»
16.00, 17.30 Т/с «ВСЕГДА ГОВОРИ «ВСЕГДА»-3» 12+
18.30 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «СКЛИФОСОВСКИЙ» 12+
0.05 «Измеритель ума. IQ» 12+
1.05 Вести +
1.30 Т/ф «ПРОФЕССИЯ - СЛЕДОВАТЕЛЬ»
2.55 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-17» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Высокая звезда. Максим Михайлов – 120 лет со дня рождения
9.30-9.45 Портрет моего папы
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
21.25 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.45 Главная дорога 16+
2.20 Дикий мир 0+
3.10 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.00 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

СРЕДА, 14.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.20 «Время обедать!»
13.00 «Доброго здоровьица!» 12+
13.45 «Истина где-то рядом» 16+
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить» 12+
15.15 Т/с «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР» 16+
16.10 «Последний герой» 16+
18.20 Т/с «ТРОЕ В КОМИ» 16+
18.50 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
22.35 Футбол. Отборочный матч чемпионата мира 2014. Сборная Северной Ирландии - сборная России. Прямой эфир из Белфаста
0.45 Х/ф «СКОРОСТЬ 2» 12+
3.05 Х/ф «СМЕРТЕЛЬНЫЙ КОНТАКТ: ПТИЧИЙ ГРИПП В АМЕРИКЕ» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50, 14.50, 4.45 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ»
16.00, 17.30 Т/с «ВСЕГДА ГОВОРИ «ВСЕГДА»-4» 12+
18.30 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «СКЛИФОСОВСКИЙ» 12+
0.05 «Скальпель для первых лиц. Тайная хирургия» 12+
1.05 Вести +
1.30 Т/ф «ПРОФЕССИЯ - СЛЕДОВАТЕЛЬ»
3.00 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-17» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
21.25 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.35 Квартирный вопрос 0+
2.40 Дикий мир 0+
3.10 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.00 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

ЧЕТВЕРГ, 15.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 4.20 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.20 «Время обедать!»
13.00 «Доброго здоровьица!» 12+
13.45 «Истина где-то рядом» 16+
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить» 12+
15.15 Т/с «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР» 16+
16.10 «Последний герой» 16+
18.20 Т/с «ТРОЕ В КОМИ» 16+
18.50 «Давай поженимся!» 16+
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «ОДНОЛЮБЫ» 16+
23.30 «Городские пижоны» «Следствие по телу» 16+
1.10, 3.05 Х/ф «КОЖА, В КОТОРОЙ Я ЖИВУ» 18+
3.30 Т/с «ЭЛЕМЕНТАРНО» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ»
16.00, 17.30 Т/с «ВСЕГДА ГОВОРИ «ВСЕГДА»-4» 12+
18.30 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «СКЛИФОСОВСКИЙ» 12+
0.00 «Секреты вечной молодости»
0.55 Вести +
1.20 Т/ф «ПРОФЕССИЯ - СЛЕДОВАТЕЛЬ»
3.40 Т/с «ЗАКОН И ПОРЯДОК-17» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Вспомни, солдат (на чувашском языке)
9.15-9.45 Секреты здоровья и красоты
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
21.25 Т/с «ИКОРНЫЙ БАРОН» 16+
23.15 «Сегодня. Итоги»
23.35 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.35 «Дачный ответ» 0+
2.40 Дикий мир 0+
3.15 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.05 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

ПЯТНИЦА, 16.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.15, 5.25 «Контрольная закупка»
9.45 «Жить здорово!» 12+
10.55 «Модный приговор»
12.20 «Время обедать!»
13.00 «Доброго здоровьица!» 12+
13.45 «Истина где-то рядом» 16+
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить» 12+
15.15 Т/с «ЖЕНСКИЙ ДОКТОР» 16+
16.10 «Последний герой» 16+
18.20 Т/с «ТРОЕ В КОМИ» 16+
18.50 «Человек и закон» 16+
19.50 «Поле чудес»
21.00 «Время»
21.30 «Один в один!» На бис!
0.30 «Городские пижоны» «Фредди Меркьюри. Великий притворщик» 12+
2.20 Х/ф «3 ЖЕНЩИНЫ» 16+
4.35 Т/с «ЭЛЕМЕНТАРНО» 16+

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
13.00 «Особый случай» 12+
15.00 Т/с «ТАЙНЫ ИНСТИТУТА БЛАГОРОДНЫХ ДЕВИЦ»
16.00, 17.30 Т/с «ВСЕГДА ГОВОРИ «ВСЕГДА»-4» 12+
18.30 «Прямой эфир» 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Евгений Петросян. Большой бенефис «50 лет на эстраде» Часть 1-я 16+
0.55 Х/ф «КРАСНЫЙ ЛОТОС» 12+
2.55 «Честный детектив» 16+
3.30 Х/ф «ЖУТКИЙ, ЗЛОБНЫЙ» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 День города. Видеофильм
9.15-9.45 Вместе – мы Россия. Всероссийский фестиваль народного творчества
11.30-11.50 Вести-ПФО
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.10-17.30 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 «НТВ утром»
8.35, 10.20 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.55 «До суда» 16+
11.55 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «МОСКВА. ТРИ ВОКЗАЛА» 16+
23.25 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.30 Т/с «МАСКВИЧИ» 16+
2.20 Дикий мир 0+
3.05 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.00 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

СУББОТА, 17.08

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
6.10 Х/ф «ШАНТАЖ» 16+
8.20 М/ф «Джейк и пираты Нетландии»
8.45 «Смешарики. Новые приключения»
9.00 «Играй, гармонь любимая!»
9.45 «Слово пастыря»
10.15 «Смак» 12+
10.55 «Виктор Авилов. С Воландом я в расчете» 12+
12.15 «Идеальный ремонт»
13.10 «Форт Боярд» 16+
14.45 «Ералаш»
14.55 Х/ф «МАММА MIA!» 16+
16.55 «Семь Симеонов» Бомба в контрабасе» 12+
18.15 «Свадебный переполох» 12+
19.15 «Угадай мелодию»
19.50 «Кто хочет стать миллионером?»
21.00 «Время»
21.20 «Сегодня вечером» 16+
23.00 «КВН» Премьер-лига 16+
0.35 Х/ф «РАСПЛАТА» 16+
2.40 Х/ф «МАЛЬЧИШНИК» 16+
4.40 Т/с «ЭЛЕМЕНТАРНО» 16+

РТР

6.00 Х/ф «ПРОСТО САША»
7.30 «Сельское утро»
8.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
8.20 «Военная программа»
8.50 «Планета собак»
9.20 Субботник
10.05 «Погоня»
11.20 Вести. Дежурная часть
11.55 «Честный детектив» 16+
12.30, 14.30 Х/ф «ЛЕКАРСТВО ДЛЯ БАБУШКИ» 12+
16.30 Субботний вечер
18.30, 20.30 Х/ф «ПРАВО НА ЛЮБОВЬ» 12+
22.50 Х/ф «ПЕТРОВИЧ» 16+
1.00 Х/ф «ЗАЛИВ» 16+
2.50 Горячая десятка 12+
3.55 Х/ф «ПОЛИЦЕЙСКАЯ ИСТОРИЯ-3. СУПЕРКОП» 16+
5.50 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

8.10-8.20 Вести-Чăваш ен
10.05 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
10.45-11.00 Акконд – фабрика радости. Видеофильм
14.20-14.30 Вести-Чувашия

НТВ

6.00 Т/с «СТРАХОВЩИКИ» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
8.15 «Золотой ключ» 0+
8.45 Их нравы 0+
9.25 «Готовим с Алексеем Зиминым» 0+
10.20 Главная дорога 16+
10.55 Кулинарный поединок 0+
12.00 Квартирный вопрос 0+
13.25 Следствие вели.. 16+
14.15 «Очная ставка» 16+
15.10, 19.20 Т/с «МЕНТ В ЗАКОНЕ» 16+
23.15 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.20 Т/с «МАСКВИЧИ» 16+
2.10 Дикий мир 0+
3.00 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.00 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 18.08

ПЕРВЫЙ

5.30, 6.10 Х/ф «ШАНТАЖ» 16+
6.00, 10.00, 12.00 Новости
7.40 «Служу Отчизне!»
8.15 М/ф «Аладдин»
8.40 «Смешарики. ПИН-код»
8.55 «Здоровье» 16+
10.15 «Непутевые заметки» 12+
10.35 «Пока все дома»
11.25 «Фазенда»
12.15 Х/ф «ХРОНИКИ НАРНИИ: ПРИНЦ КАСПИАН» 12+
15.00 Х/ф «СВАДЬБА В МАЛИНОВКЕ»
16.45 Юбилейный концерт Стаса Михайлова
18.50 «Клуб Веселых и Находчивых» Высшая лига 12+
21.00 «Время»
21.15 «Универсальный артист»
23.00 Бокс. Бой за звание чемпиона мира. Сергей Ковалев - Натан Клеверли
0.00 Х/ф «ПОД КУПОЛОМ» 16+
0.50 Х/ф «ЛУЧШЕ НЕ БЫВАЕТ» 12+
3.25 Т/с «ЭЛЕМЕНТАРНО» 16+
4.15 «Контрольная закупка»

РТР

6.50 Х/ф «КТО ПОЕДЕТ В ТРУСКАВЕЦ»
8.20 Сам себе режиссер
9.10 «Смехопанорама»
9.40 Утренняя почта. Неделя в городе
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.10 «Городок» Дайджест
11.45, 14.30 Х/ф «КУКУШКА» 12+
16.05 «Смеяться разрешается»
18.00 Х/ф «АЛИБИ НАДЕЖДА, АЛИБИ ЛЮБОВЬ» 12+
20.30 Х/ф «ЧЕТВЕРТЫЙ ПАССАЖИР» 12+
22.30 Х/ф «КАМИННЫЙ ГОСТЬ» 12+
0.20 Х/ф «МОНРО» 16+
2.20 Х/ф «ПЕРЕД ЗАКАТОМ» 16+
4.00 Комната смеха

ЧУВАШИЯ

10.20-11.00 Вести-Чувашия. События недели
На канале «Россия 2»
8.55-9.25 Вести-Спорт-Чувашия

НТВ

5.55 Т/с «СТРАХОВЩИКИ» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 19.00 Сегодня
8.15 «Русское лото плюс» 0+
8.45 Их нравы 0+
9.25 Едим дома 0+
10.20 «Кулинарные курсы: Италия. Тоскана» с Юлией Высоцкой 0+
10.50 «Чудо техники» с Сергеем Малоземовым 12+
11.25 «Поедем, поедим!» 0+
12.00 «Дачный ответ» 0+
13.20 СОГАЗ - Чемпионат России по футболу 2013/2014. ЦСКА - «Кубань»
15.30, 19.20 Т/с «МЕНТ В ЗАКОНЕ» 16+
23.20 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
1.20 Х/ф «ЕЛЬЦИН. ТРИ ДНЯ В АВГУСТЕ» 16+
3.20 Т/с «ВАЖНЯК» 16+
5.05 Т/с «ОХОТА НА ГЕНИЯ» 16+

* * *

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

Настоящим извещением уведомляем участников долевой собственности на земельный участок с кадастровым номером 21:17:072501:1, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиком проекта межевания является: Моисеев Валерий Алексеевич, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Кадикасинское сельское поселение, д. Шомиково, ул. Шомиково, д. 44.

Проект межевания земельного участка подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. E-mail:arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:072501:1. Адрес местоположения: Чувашская Республика-Чувашия, Моргаушский район, Кадикасинское сельское поселение.

С проектом межевания земельного участка можно ознакомиться по адресу: 429530, Россия, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельного участка принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика-Чувашия, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5 ООО «Аршин» и в филиале ФГБУ «ФКП Росреестра» по Чувашской Республике-Чувашии, по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, г. Чебоксары. пр. Московский, д. 37.

* * *

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕВАНИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

Настоящим извещением уведомляем участников долевой собственности на земельный участок с кадастровым номером 21:17:121301:1, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиком проекта межевания является: Мешков Виталий Григорьевич, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение, д. Сыбайкасы, ул. Новая, д. 7.

Проект межевания земельного участка подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. E-mail:arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:121301:1. Адрес местоположения: Чувашская Республика-Чувашия, Моргаушский район, Ярабайкасинское сельское поселение.

С проектом межевания земельного участка можно ознакомиться по адресу: 429530, Россия, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельного участка принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика-Чувашия, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5 ООО «Аршин» и в филиале ФГБУ «ФКП Росреестра» по Чувашской Республике-Чувашии, по адресу: Чувашская Республика-Чувашия, г. Чебоксары. пр. Московский, д. 37.

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии земельных участков

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:281001:403, местоположение установлено относительно ориентира, расположенного за пределами участка. Ориентир строение. Участок находится примерно в 640 м от ориентира по направлению на северо-запад. Почтовый адрес ориентира: Чувашская Республика, Моргаушский район, Шатьмапосинское сельское поселение, д.Шатьмапоси, ул.Молодежная, дом 25, для ведения сельскохозяйственного производства, площадью 150 000 кв.м.

Заявки принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:281001:755, местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Шатьмапосинское сельское поселение, для сельскохозяйственного производства, площадью 126 417 кв.м.

Заявки принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:020501:191, местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, для ведения личного подсобного хозяйства, площадью 5670 кв.м.

Заявки принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Спутниковое цифровое телевидение ТРИКОЛОР - 7300 руб. +подарок на 500 руб. ТЕЛЕКАРТА - 3000 руб. Дилер, установщик по району. Тел.: 8-906-385-29-30. 1-10.

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ СЕЛА МОРГАУШИ

В период с 1 апреля по 31 сентября 2013 г. СКИДКА на каждое окно Salamander 3000 руб.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА, ВИТРАЖИ, БАЛКОННЫЕ РАМЫ, ПЕРЕГОРОДКИ
по минимальным ценам! Москитная сетка в подарок

Срок изготовления от 3 до 5 дней. Германское качество. Пенсионерам дополнительные скидки

ОКНА сельский вариант от 3500 р. квартира от 5300 р.

КОНДИЦИОНЕРЫ от 13999 р. Продажа. Монтаж. Гарантия.

«ДАНИЛА-МАСТЕР» ул. 50 лет Октября, д. 6а (торговый центр «Универмаг», 2 этаж). Тел.: 8-927-667-34-38, (8352)37-34-38 5-5.

Магазин «ОТДЕЛОЧНИК» реализует: утеплитель «Техноколь»; гипсокартон – 185 руб.; фанеру влагостойкую 9 мм; профнастил оцинк., профнастил крашеный; сухие смеси, цемент М-400, М-500; сайдинг; двери, поликарбонат, деревянная вагонка. Тел.: 8-961-348-66-36, 8-903-322-59-69. 6-10.

НАТЯЖНЫЕ ПОТОЛКИ Тел.: 8-927-667-40-92. 19-25.

Пĕлтерӳсем. Объявления

Продаю колодезные кольца, бордюры, поребрики. Бурение колодцев, отверстий, установка опор ЛЭП и др. Тел.: 8-927-668-96-96, 8-917-659-60-60. 3-13.

ПИЛОМАТЕРИАЛЫ ОБРЕЗНЫЕ ВСЕХ РАЗМЕРОВ. Тел.: 8-903-346-40-58, 8-905-346-63-36. 2-10.

Утерянный аттестат серии В № 514139, выданный Юнгинской средней школой в 1998 году на имя Яндушкина Сергея Алексеевича, считать недействительным.

* * *

Молодая семья снимет квартиру в с. Моргауши. Чистоту и своевременную оплату гарантируем. Тел.: 8-905-344-69-46.

* * *

Продаю: кирпич красный одинарный, полуторный; облицовочный всех цветов; двойной керамический; силикатный белый, желтый; КББ р-р 20х20х40; красный половняк; гравмассу; керамзит. Доставка и разгрузка на манипуляторе. Документы. Тел.: 8-903-358-20-97, 8(8352)44-20-97. 5-10.

* * *

Продаю: гравмассу; щебень гранитный, доломитовый, известковый; керамзит; бетон; торф; песок речной, карьерный. С доставкой. Недорого. Тел.: 8-927-668-70-15. 21-24.

* * *

Пĕчĕк пăру, сурăх туянатăп. Тел.: 8-905-343-60-63. 2-10.

* * *

Продаю ОПГС (гравмасса), песок. Тел.: 8-905-199-69-33. 13-19.

* * *

Реализуем за наличный и безналичный расчет ж/б кольца для колодцев и выгребных ям, крышки ж/б, столбы оградные, а/машины ГАЗ-52 грузовая, фургон, агрегат для изготовления ЭКД. Цены от производителя, ниже рыночных. Тел.: 8-905-342-98-11.

* * *

Срочно продам квартиры в г. Чебоксары, г. Шумерля. Тел.: 8-967-474-37-77. 1-2.

* * *

Продам: сетку-рабицу – 600 р., столбы – 200 р., ворота – 3500 р., калитки – 1500 р., секции – 1200 р., профлист. Доставка бесплатная. Тел.: 8-916-140-47-78; 8-916-361-90-39. Продам кровати металлические – 1000 р., матрац, подушку, одеяло – 700 р. Доставка бесплатная. Тел.: 8-916-140-47-06. 5-10.

* * *

Проекты зданий и инд. домов, электро-, водо- и газоснабжения, сметы. Свид. СРО. ООО «Интехс», с. Моргауши, ул. Мира, 9А. Тел.: 62-6-03. 1-5.

* * *

На работу требуются каменщики, монолитчики, з/п от 35000 руб., фасовщицы, грузчики, з/п от 27000 руб. Тел.: 8-967-474-37-77. 1-2.

* * *

Продаю песок, гравмассу, бой кирпича с доставкой. Тел.: 8-905-347-99-15. 2-10.

* * *

Требуются рабочие на производство пластиковых окон. Тел.: 8-917-662-71-64. 1-5.

* * *

Продаю пшеницу 12 руб. за 1 кг, ячмень 11 руб. за 1 кг. (новый урожай). Тел.: 8-961-348-11-92.

Моргаушское райпо предоставляет услуги крана-манипулятора по погрузке, перевозке и разгрузке тяжелых и крупногабаритных грузов. Грузоподъемность машины 13 тонн, грузоподъемность крана 7 тонн. Обращаться по телефонам: 62-2-88 или 8-909-302-71-74. Евгений. 1-3.

Требуется сотрудник для работы в офисе, з/п от 9000 руб., знание компьютера обязательно. Тел.: 8-937-393-77-88. 1-2.

* * *

Продаю земельный участок 40 соток под строительство дома в д. Тереси. Участок находится рядом с федеральной трассой (М-7). Тел.: 8-952-023-59-72, 8-927-858-87-12. 1-2.

* * *

Продаю однокомнатную квартиру в с. Моргауши. Тел.: 8-953-013-13-03. Сергей.

* * *

Закупаю бычков, овец, молочных телят. Тел.: 8-905-343-46-23. 3-10.

* * *

Продаю земельный участок (ИЖС) 52 сотки в Большесундырском с/п (д. Н. Олгаши, ул. Центральная, д. 2а). На участке имеется старый бревенчатый дом, электричество, газ доведен до дома, свежие документы, проведено межевание участка. Стоимость 320 тыс. руб. Собственник. Тел.: 8-917-66-777-00, 8-919-671-01-23. 2-4.

* * *

Тăваттă пăрулана хура тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел.: 8-917-672-27-56.

* * *

Куплю автомашину ВАЗ-2110–2114. Тел.: 8-937-371-28-09.

* * *

Срочно возьму в аренду помещение, можно частями. Тел.: 8-937-393-77-88. 1-2.

* * *

Май уйăхĕнче пĕрремĕш пăрулана сарă-хăмăр тĕслĕ ĕне сутатпăр. Тел.: 8-906-135-31-26.

* * *

Продаю пшеницу (новый урожай). Тел.: 8-937-013-71-99.

* * *

Вăкăрсем, пăрусем, сурăх-така туянатпăр. Тел.: 8-987-665-02-13.

Цифровое спутниковое телевидение ТРИКОЛОР - 7000 руб. ТЕЛЕКАРТА - 3000 руб. Гарантия. Тел.: 8-905-345-77-19. 13-20.

БЕТОН, РАСТВОР всех марок. Доставка. Дешево. Тел.: 8-927-668-87-78. 27-43.

Продаю ПЕСОК, ГРАВМАССУ от 10 до 15 тонн. Доставка. Тел.: 8-903-065-60-58. 16-22.

ТЦ «ЛОТОС» реализует: цемент – 180 р., профнастил окраш. 213 руб. кв. м., оцинкован. 171 руб. кв. м., трубы б/у для столбов 127 р. пог. м. , профиль 20х20, 40х20, 40х40, поликарбонат тепличный – 1500 р., утеплители, сайдинг, двери стальн. и межкомн. Доставка. Заявка по тел.: 8-917-665-27-26, 48-33-46. 2-10.

ПРОДАЮ: ОПГС (ГРАВМАССУ), ПЕСОК, ЩЕБЕНЬ ВСЕХ ФРАКЦИЙ. Тел.: 8-937-384-06-50, 8-927-995-07-51. 7-21.

ПЕСОК речной, ОПГС (гравмасса), ЩЕБЕНЬ. Доставка. Тел.: 8-927-668-84-40. 27-43.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 9-10.

Услуги буровой машины для бурения колодцев разного диаметра с доставкой и установкой колец. Тел.: 8-903-379-09-01. Вячеслав. 7-10.

Продаем пропаренные керамзитобетонные блоки, цемент, керамзит. Адрес: с. Моргауши, «Агропромснаб». Тел.:8-905-340-07-78. 5-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
Немецкое качество
Окна STAR
6-камерный профиль ПО ЦЕНЕ 3-камерного
подробности по телефонам: 8-9603101816
скидки до 35%
Пенсионерам доп. скидки
Офис продаж в здании рынка с.Моргауши
Окна стали дешевле...

Прогноз погоды

	суббота 10 августа				воскресенье 11 августа				понедельник 12 августа				вторник 13 августа				среда 14 августа		
Местное время	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00
Облачность %																			
Осадки мм																			
Температура °C	+14	+22	+27	+21	+19	+23	+28	+20	+16	+25	+29	+22	+19	+24	+27	+20	+17	+26	+32
Давление мм	746	746	744	744	743	744	744	744	745	745	744	744	744	746	747	748	748	746	746
Влажность %	96	72	41	79	98	83	48	89	97	68	44	82	92	83	54	89	91	66	35
Ветер м/сек	3	2	3	2	3	3	5	1	0	2	2	2	3	3	4	2	1	3	2
	С-З	С-З	С-З	Ю-З	З	С-З	С	С	ШТЛ	Ю	Ю-В	Ю	Ю-З	С-З	С	С	В	Ю	Ю-В
Солнце восход / заход		05:15	20:40			05:17	20:38			05:19	20:36			05:21	20:33		05:23	20:31	
Луна восход / заход		09:28	21:14			10:43	21:34			11:58	21:57			13:14	22:25		14:30	23:00	

В Моргаушском районе определены организации, которые будут выполнять капитальный ремонт многоквартирных домов, находящихся в управлении ООО «Управляющая компания ЖКХ»

05 августа текущего года состоялось вскрытие конвертов с заявками на участие в открытом конкурсе по отбору подрядных организаций на проведение капитального ремонта многоквартирных домов, расположенных на территории Моргаушского района на 2013 год.

По итогам вскрытия конвертов были допущены к участию в открытом конкурсе все 4 организации, подавшие заявки: ООО «Мера» и ООО «Фортуна-2», ООО «АлСтрой» и ООО «РемМонтаж».

Результаты оценки и сопоставления заявок на участие в открытом конкурсе по отбору подрядных организаций на проведение капитального ремонта многоквартирных домов, расположенных на территории Моргаушского района, находящихся в управлении ООО «УК ЖКХ», были определены в день вскрытия конвертов с заявками. Результаты итоговой комиссии таковы:

По лоту № 1(капитальный ремонт кровли дома №14 по ул.50 лет Октября с.Моргауши), лоту №2 (капитальный ремонт фасада и подвала дома № 14 по ул. 50 лет Октября с. Моргауши) победителем признано ООО «РемМонтаж» (Чебоксарский район, п. Кугеси, ул. Шоршелская, д. 10).

По лоту № 3 (капитальный ремонт кровли дома № 28 по ул. Ленина с.Моргауши), лоту № 4 (капитальный ремонт внутридомовых инженерных систем (водоснабжения и электроснабжения) дома №28 по ул. Ленина с. Моргауши) победителем признано ООО «АлСтрой» (ЧР, с. Аликово, ул. Октябрьская, д. 17/1)

По лоту № 5 (капитальный ремонт кровли дома № 22 по ул. 50 лет Октября с. Моргауши), лоту № 6 (капитальный ремонт внутридомовых инженерных систем (водоснабжения и электроснабжения) дома № 22 по ул. 50 лет Октября с. Моргауши) признано ООО «Фортуна-2»(г. Чебоксары, Эгерский бульвар, д. 5а).

По лоту № 7 (капитальный ремонт кровли дом № 35 по ул. Центральная с. Юнга), лоту № 8 (капитальный ремонт фундамента дома № 35 по ул. Центральная с. Юнга), лоту № 9 (капитальный ремонт внутридомовых инженерных систем (водоснабжения и электроснабжения) дома № 35 по ул. Центральная с. Юнга) признано ООО «Мера»(г. Чебоксары, ул. Бондарева, д. 13/15).

С победителями открытого конкурса будут заключены договора подряда на выполнение работ по капитальному ремонту многоквартирных домов по вышеуказанным адресам.

Планируемая дата начала работ по капитальному ремонту: не позднее 16 августа 2013 г.

Планируемый срок окончания работ: октябрь 2013 г.

Акционерсен «ЧЭСК» уçă обществин Етĕрнери районсем хушшинчи уйрăмĕн коллективĕ кунта агент пулса ĕçлекен Л. Леонтьевăн амăшĕ

Валентина Васильевна ЛЕОНТЬЕВА

вилсе кайнă пирки унăн çемйипе тата тăванĕсемпе пĕрле чĕререн хурланни çинчен пĕлтерет.

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чăваш Республикин Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерстви
ЧР Информаци политикин тата массăллă коммуникацисен министерствин “Муркаш районĕн «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат редакцийĕ” Чăваш Республикин хăй тытăмлă учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тĕп редактор - 62-1-36, яваплă секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнăç пайĕ - 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕ - 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Сыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2012 çулхи юпа уйăхĕн 11-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00249 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 2 пичет листи.
Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.
Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: 54822.
Хаçат юн тата шăмат кунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ Шапошников В.Л.
Пичете панă 09.08.2013 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 17 сех. 20 мин., чăннипе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4749.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.